ORAS

Kiek debesuota, truputį šilčiau.
Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:33.

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Gr.
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI — Kaina 5c — Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Sausio-January, 4 d., 1954 — Price 5c — No. 2

KETVIRTADIENI SUSIRENKA JAV KONGRESAS

SOVIETAI PALEIDO 15,000 VOKIEČIŲ

Tarp jų ir buvusį Reicho pasiuntinį Kaune

FRANKFURTAS. — Pastarųjų 3 mėnesių laikotarpy naujieji Sovietų Sąjungos valdovai paleido iš nelaisvės ir kalėjimų apie 15,000 vokiečių karo ir civilių belaisvių.

Belaisviai paleidžiami pagal Malenkovo paskelbtą amnestiją rugpiūčio mėn., kada į Maskvą buvo atvykę Rytinės Vokietijos vadai. Kokie paleidimo motyvai ir bebūtų, tūkstančiai vokiečių šeimų pergyveno neapsakomą džiaugsmą, grįžtant šeimų nariams po 8, 10 ir net 12 vargo ir kančių metų Sovietų Sąjungoj.

Grįžta kaip iš ano pasaulio

Reta kuri šeima per tuos ilgus metus buvo gavusi žinią apie tėvo, vyro, brolio ar sūnaus likimą. Belaisvius atgabena į Rytinę Vokietiją, iš kur dalis leidžiasi toliau į Vakarus ieškoti savo artimųjų. Daugis iš jų buvo laikomi mirę, tad nenuostabu, kad dažnai giminės sutinka sugrįžėlius kaip iš mirusiųjų pasaulio.

Po Stalino mirties pasidarę geriau

Laikraštininkų apklausinėjami grįžintieji vokiečiai pasakoja nežmoniškus pergyvenimus sovietų kalėjimuose arba prievartos darbų stovyklose. Jie tačiau pastebėję šiokį tokį palengvėjimą, kai Stalinui mirus valdžią užėmė Malenkovas su savo "kolektyvu".

Vokiečių Raudonasis Kryžius apskaičiuoja, kad apie milijoną kareivių ir 80,000 civilių belaisvių vis dar tebėra Sovietų Sąjungoj. Gali būti, kad tik jų dalis yra likę gyvi.

Grįžo Dr. Erich Zechlin

Naujai grąžintų belaisvių grupėj buvo ir vokiečių diplomatas Dr. Erich Zechlin. Hitlerio laikais jis buvo keletą metų Vokietijos pasiuntiniu Lietuvai. 1945 m. jį rusai suėmė Dresdene ir išgabeno į savo šalies gilumą. Nuo 1948 m. jo šeima apie jo likimą nieko nebebuvo girdėjusi.

Senatoriai išvyko pas Igorį Guzenko

Jis nupasakos ką žino apie šnipų veiklą Amerikoje

WASHINGTONAS, D. C. — Senatoriai William Jenner (resp. —. Ind.) ir McCarran (dem. — Nevada) išvyko su savo štabo nariais į Kanadą susitikti su Igoriu Guzenka.

W. Jenner yra Senato vidaus saugumo komiteto pirmininkas. Po didelių pastangų Kanada davė sutikimą Amerikos senatoriams apklausinėti I. Gueznko, ką jis žino apie sovietų šnipų veikimą Jungtinėse Valstybėse.

I. Guzenko gyvena nežinomoj vietoj ir po kita pavarde Kanadoj, saugant Kanados policijai, kad Kremliaus agentai jo nenužudytų. Kaip žinoma, Guzenko 1945 m. pabėgo iš SSSR ambasados Ottawoj ir atskleidė paslaptį apie išsišakojusią sovietų špionažo organizaciją, kuriai priklausė Kanados, Anglijos ir Amerikos mokslininkai, parlamento nariai ir valdininkai.

Perskrido Ameriką per 4 valandas

NEW YORKAS. — Skrendant iš Los Angeles į New Yorką pulkininkas Willard W. Milikan pasiekė naują greitumo rekordą.

Jis perskrido šį kelią nuo pakraščių iki pakraščių per 4 val. ir 8 minutes. Lakūnas skrido sprausminiu naikintuvu. Pakeliui jis nutūpė Omaha, Nebr., pasipildyti degalo. Kai jis pasiekė Floyd Bennet aerodromą New Yorke, tanke nebebuvo nei lašo gazolino. Būdamas patyręs lakūnas, Milikan laimingai nusileido į aerodromą, kur susilaukė didvyriško sutikimo.

Laiškas iš Buenos Aires

Persiskyrė seni dalininkai

Ilgūnas ir Galickas kelioliką metų fabrikavo elektrai jungtukus ir net bokalito medžiagą patys gamino. Su bizniu (jų firma vadinasi "Ilga") pasiliko Galickas, o Ilgūnas apsigyveno savo pily, pasiryžęs atostogauti iki gyvos galvos. Galickas Ilgūnui atmokėjo pusantro milijono pezų, t. y. 100,000 dolerių.

Šulnis ir Geigas virš 20 metų sykiu fabrikavo kėdes.

Nuo Naujųjų 1954 metų jiedu persiskyrė: Kazimieras Šulnis pasiliko su namais gatvėje Humberto I Nr. 1952-58 Avellaneda, prov. Buenos Aires. Antanas Geigas pasiliko su namais c. Chice Nr. 765, Avellaneda, prov. Bs Aires. Jiedu išvystė didesnę įmonę, negu Ilgūnas su Galicku. Abu dabar tęsia darbą, tik atskirai: Pasidalino mašinas, medžiagas ir namus, išeinančius į dvi minėtas gatves.

Prašomi atsiliepti: **Marazai, Varabauskaitės ir Sirbikė.** Ponia Marta Marazaitė Geigienė (Domininko Marazo duktė iš Končiškių, Binžų; dabar Antano Geigo žmona), gyvenanti: c. Chile 765, Avellaneda, prov. Buenos Aires, Argentina nori susirašyti su savo dėdėmis: Povilu, Pranu ir Jonu Marazais arba jų vaikais, gimusiais Pittsburghe ar Chicagoje. Taipgi paieško tetų: Paulinos Varabauskaitės-Burbulienės ir Barboros V. Tamošiūnienės; savo krikšto tėvo Jono Sirbikės ir dėdės Povilo Sirbikės, kilusių iš Ilgalaukių, Vabalninkų,

—**Juozas Baltušis,** marijampolietis, atvykęs į Philadelphia, Pa. pirm 1914 metų karo, prašomas atsiliepti pas savo seserį šiuo adresu: Sra. Elzbieta Baltūšytė Mičiulienė, c. Mariano Acosta 1524, Buenos Aires, Argentina.

—o—

—**Milinavičiai:** Vincas, Petras, Pranas, Liūdas ir Liudvisė, gyvenanti Trenton, USA, prašomi atsiliepti pas Adomo Milinavičiaus dukterį šiuo adresu: Antosė Milinavičiūtė-Pivoriūnienė, c. Estados Unidos 5181, Launus Oeste, prov. Buenos Aires, Argentina.

Naujienų Koresp.
Buenos Aires, 1.1.1954.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto
Los Angeles (Kalifornijoje) apylinkėje dega miškai.

FBI tiria, kodėl nusižudė A. Adaškevičius

"Amerikai nenusikaltau", jis rašo laiške žmonai

CHICAGA, Ill. — Pereitą šeštadienį FBI agentai pradėjo tirti inžinieriaus Aniceto Adaškevičiaus nusižudymo aplinkybes.

Vietos amerikiečių spauda vadina Adaškevičių projektavimo ekspertu, per kurio rankas galėję eiti ir slapti vyriausybės planai.

Anicetas Adaškevičius dirbo Babcock & Wilcox kompanijoj Mallers Building, 5 S. Wabash Ave. Pereitą savaitę jis iššoko iš šių pastatų 17 aukšto ir užsimušė.

Detektyvas James Derring davė paskelbti Adaškevičiaus kišenėj rastą laišką, rašytą lietuviškai. Jame sakoma: "Dar kartą prisiekiu, aš niekuo nenusikaltau prieš Ameriką".

Lawrence Estep, minėtos firmos direktoriaus pavaduotojas, sako: "Kai kurios informacijos, žinotinos mūsų braižytojams, būtų vertingos užsienio valstybėms".

Dėl laiško, rasto Adaškevičiaus kišenėj, turinio teko dalyką perduoti FBI, sako detektyvas Derring. Laiškas adresuotas žmonai Julijai, gyvenančiai 1647 California Ave. Prieš nusižudant jis jai rašė: "Mano nervai daugiau nebeišlaiko. Aš pasidariau per silpnas, kad galėčiau kovoti su iškilusiomis aplinkybėmis. Atleisk man už suteiktą tau skausmą. Amerikai aš niekuo nenusikaltau".

Paskutinys sakinys pakartotas du kartus. Detektyvo Derring supratimu, Adaškevičius turėjo būti kažkieno verčiamas daryti tai, ko jis nenorėjo. FBI turės nustatyti, kas atsakingi už šį prievartavimą.

Dir. Estep kartu su FBI agentais peržiūrės Adaškevičiaus dirbtus braižinius ir tikrins, ar nėra kas dingę.

Estep sako, kad jis gruodžio 31 d. vakarą 4 val. pastebėjo Adaškevičiaus kabantį apsiaustą, kada darbas jau buvo pasibaigęs. Radus tualeto duris užrakintas, pašaukė policiją. Netrukus jie užtiko jo lavoną gatvėj. Adaškevičius dirbo minėtoj firmoj braižytoju. Jis atvyko į Ameriką iš Vokietijos prieš ketvertą metų.

192 AUTOMOBILISTAI NEBESULAUKĖ N. METŲ

CHICAGA, Ill. — Naujų metų šventės (nuo ketvirtadienio iki šeštadienio) pareikalavo 192 žmones užmuštais automobilių nelaimėse.

Popiežius sako, kad TV geras ir kartu blogas įrankis

Panašiai kaip ir filmas, gali būti išnaudota piktam

ROMA. — Televiziją galiausiai susilaukė ir Italija. Iš pradžių ji prieinama tik pasiturintiesiems, nes ligi tinklo atidarymo pradžios Italijoj užregistruota tik 15,000 TV priimtuvų.

Bet ateity televizija gali išsiplėsti ir po plačiausias italų mases. Popiežius, tai pramatydamas, pasisakė labai skeptiškai apie televiziją. Jos programos galinčios išvirsti į kinoteatrų — filmų programas, kurios negalinčios patenkinti krikščionių moralinių reikalavimų. Popiežius mano, kad būtų didelė nelaimė dvasinėms jėgoms, jeigu televizijos pagalba pradės rodyti šeimų židiniuose tuos pačius "malonumų, aistrų ir pikto vaizdus".

Minia sumindžiojo 17; sužeidė 50

Baisi spūsti prie Japonų imperatoriaus rūmų

TOKIJAS. — Apie 700,000 japonų Naujų metų proga susirinko prie imperatoriaus rūmų įsirašyti į imperatoriaus sveikintojų sąrašus.

Dar daug tūkstančių negalėjo patekti į sveikintojų tarpą. Kai banguojanti žmonių jūra pasijudino, policija nepajėgė sulaikyti. Žmonės, kaip apkvaišę, lipo per sugriuvusius, daugiausia senius, moteris ir vaikus. Kai minia išsisklaidė, buvo rasta 17 gulinčių grindiny negyvų. Kiti 50 su gyvybės ženklais ar lengviau sužeisi nugabenti į ligonines.

Numato sumažinti $1.5 bil. mokesčių

Darbo žmonėm lengviau nebus

WASHINGTONAS, D. C. — Iždo departamento ekspertai naujajame biudžete yra numatę $1.5 bil. pajamų mokesčių sumažinimo.

Prez. Eisenhoweris, siekdamas išlaikyti savo rinkiminius pažadus, siūlys nors dabar Kongresui sumažinti kai kuriuos mokesčius.

Eiliniams mokesčių mokėtojams, darbininkams, bus sunku pajusti galimą mokesčių sumažinimą, nes tiek pat numatyta padidinti senatvės pensijos mokestį. Pagal resublikonų programą, socialinės apsaugos našta yra neproporcinga pajamoms ir sunkiai gula žemųjų pajamų kategorijų mokėtojus.

Šios neteisybės išlyginimo galima tikėtis nebent kitais metais, jei lapkričio mėn. rinkimuose vėl laimėtų demokratai.

PLB Bonnos Apylinkės pirmininkas, Dr. Žarskus, lapkričio 6 d. turėjo sunkią eismo nelaimę, pasibaigusią vis dėlto gana laimingai. Jo paties vairuojama mašina pakelėje į Oldenburgą, su svečiais, Dargelių ir Strauso šeimoms, 70 km. greičiu nuslydusi nuo kelio, atsitrenkė į cementinį stulpelį ir šonu krito į griovį, sulaužydama ąžuolinius tvoros stulpelius ir apsiversdama net 3 kartus. Laimingu būdu visi 6 keleiviai tik lengvai susižeidė.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto
Naujos rūšies helikopteris, kuris yra žinomas kaip Hiller H-32. Tas helikopteris turi sprausminį motorą.

PREZIDENTAS EISENHOWER PRANEŠ TOLESNĘ VYRIAUSYBĖS PROGRAMĄ

Paruošta Unijos kalba reiškianti įžangą į ateinančio rudens rinkimų kampaniją

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Eisenhoweris grįžo į Baltuosius rūmus iš švenčių atostogų, per kurias su savo patarėjais ir kalbų rašytojais paruošė programinį pranešimą, kurį paskelbs naujai Kongreso sesijai prasidedant.

Senatas ir Atstovų rūmai susirinks naujajai sesijai šį ketvirtadienį, sausio 7 dieną. Kai respublikonai pralaimėjo rudenį gubernatorių ir papildomuose Kongreso narių rinkimuose, prezidentas Eisenhoweris tada pareiškė, kad respublikonų reikalai pasitaisys, kai jis išdirbs ir paskelbs ateinančių, 1954 metų, politinę programą. Jo Unijos kalba, kuri bus pasakyta bendrame Kongreso susirinkime šį ketvirtadienį, užtat laikoma rinkiminės kampanijos įžanga į ateinančius Kongreso rinkimus šių metų lapkričio mėnesį.

Farmeriai, darbininkai nepatenkinti

Eisenhowerio kalboj, kaip skelbia jo spaudos sekretorius, labai svarbią vietą užims žemės ūkio ir darbo santykių reikalai.

Metus pabuvus prie valdžios, respublioknai pamatė augantį ūkininkų nepasitenkinimą. Pramonės kainoms kylant, ūkininkų gaminių kainos stovi vietoj arba eina žemyn. Farmerių ir gyvulių augintojų atstovai, suvažiavę į Washingtoną, bandė išprašyti vyriausybės kainų garantijų, bet respublikonams ši programa atrodo per "demokratiška" ir jie pažadėjo surasti "laisvosios iniciatyvos" būdų, kaip palaikyti pastovią gerovę ūkininkijoj. Sausio 7 d. ūkininkai išgirs apie Eisenhowerio — Bensono farmerių programą.

Unijos prieš respublikonus

Palenkti į savo pusę darbininkiją, Eisenhoweris galiausiai paprašys Kongresą, kad jis ištaisytų "iš esmės gerą", kaip Ike yra išsireiškęs, Taft-Hartley vardo darbo santykių įstatymą. Prieš šį įstatymą ir aplamai prieš darbininkų reikalų ignoravimą spėjo pasisakyti AFL, CIO ir kitų didžiųjų unijų vadai. Nėra duomenų manyti, kad respublioknų vyriausybei pasisektų patraukti į savo pusę organizuotąją darbininkiją.

Imigrantas JAV vyriausybėje

JOHN SLEZAK — ARMIJOS SEKRETORIAUS PADĖJĖJAS

WASHINGTONAS, D. C. — Nuo Naujų metų armijos sekretoriaus padėjėju paskirtas imigrantas iš Čekoslovakijos John Slezak, atvykęs 1914 metais į Jungtines Valstybes 18 metų amžiaus su 5 doleriais kišenėj.

Bet užtat jis prieš paskiriant į vyriausybę buvo Turner Bross Works Sycamore, Ill. Co. ir Phoell Manufakturing Co., Chicagoje prezidentas; Kable Printing Co. Mount Morris, Ill., taryba pirmininkas; Illinois Bell Telephone Co. direktorius, Illinois Manufacturers Assn. taryba pirmininkas, Illinois Institute of Technology patikėtinis ir daugybės kitų koncernų dalyvis.

Trumano laikais imigrantė iš Vengrijos Anna Rosenberg buvo pasiekusi dar didesnės karjeros. Ji buvo paskirta karo ministerio (mobilizacijos skyriui vesti) padėjėja.

Jankis "komunistas" pas žmoną japonę

PASAKOJA APIE TERORĄ BELAISVIŲ STOVYKLOJE

TOKIJAS. — Grandinis (korporalas) Claude Bavhelor iš Kermit, Tex., atgabentas iš Panmunjomo į ligoninę Tokijuje sveikatai patikrinti. Ligoninėje jį laukė jo žmona japonė, kurios laiškas daugiau negu JT armijos raginimai paveikė šį belaisvį.

Bachelor buvo vienas iš 22 amerikiečių belaisvių, kurie nutarė pasilikti pas komunistus. Nutaikęs momentą, jis kreipėsi į stovyklos sargybinius, Indijos kareivius, kad jie suteiktų jam apsaugą ir nugabentų pas JT armijos karininkus.

Buvęs belaisvis per pasikalbėjimą su korespondentais užtikrino, kad tarp likusių 21 amerikiečių "komunistų" tikrai dar yra norinčių grįžti namo. Jis tačiau priminė pavojus, kurie gresia tokiems belaisviams iš sufanatizuotų draugų. Jis ragina JT armijos atstovus, kad jie pareikalautų Indijos sargybų viršininkus iškratyti belaisvių stovyklą. Ten jie rastų ir ginklų, kurie naudojami sulaikyti amerikiečius nuo grįžimo pas saviškius.

MASKVA TRANSLIUOJA AMERIKIEČIŲ MUZIKĄ

LONDONAS. — Per Maskvos radiją pereitą sekmadienį buvo pagrota mirusio amerikiečių kompozitoriaus George Gershwin. plokštelę. Kadangi šaltojo karo metais tokių dalykų niekad nebegirdėjosi, amerikiečio kūrinio pagrojimą norima laikyti dar vienu ženklu apie Malenkovo "taikos" politiką.

Lietuvis vokiečių valdinėj tarnyboj

HANOVERIS. — Lietuvis veterinarijos gydytojas B. Krakaitis, susilaukė pirmoje savo tarnybos vietoje, Standės Regierungs prezidento įstaigoj, staigmeną, kai vienas tos įstaigos tarnautojų jį pasveikino lietuviškai. Naujoj tarnyboj Triero mieste patyrė dar didesnę staigmeną.

Čia jį šiltai priėmė ir pasveikino kaip lietuvį pats vyriausias veterinarijos reikalų valdytojas Triero srity, kuris šešis metus yra gyvenęs Lietuvoje, buvęs Vokieijos pasiuntinybės narys ir Vokietijos atstovas, sudarant Lietuvos ir Vokietijos veterinarijos sutartį.

Dr. Krakaitis ir privačiai buvo šiltai primtas svečių pobūviuose, dalyvaujant aukštiems Triero valdžios pareigūnams.

Rockford, Ill.

Truputėlis žinių iš Rockfordo Lietuvių Kultūros Klubo moterų skyriaus gyvenimo

Pažvelkime į paskutinių poros mėnesių bėgyje atliktus darbus.

Spalio mėn. 25 d. Rockfordo LKK moterų skyrius klubo salėje turėjo kaukių vakarą. Palyginus su praeitų metų, šį kartą kaukių buvo daug vertingesnių, jos buvo apdovanotos ir vertingais prizais. Salė buvo perpildyta, tačiau turim viltį sekantį kartą turėti panašų parengimą naujoje ir erdvioje salėje. Šis vakaras atnešė į mūsų kasą virš $100.

Lapkričio mėn. 15 d. mūsų narė ponia Estella Rumčikienė šventė savo 15 metų vedybinio gyvenimo šukaktį. Būrelis draugių surengė ponai Estellai ir jos vyrui Jonui Lietuvių klubo salėje minėjimo puotą. Puošni salė ir turtingai apdėti stalai ir daug susirinkusiųjų parodė, kad ponai Rumčikai turi gražų būrelį draugų lietuvių tarpe. Solinizantai apdovanoti vertinga dovana ir gražiomis gėlėmis. Estella gimusi ir augusi Amerikoje, tačiau kalba puikiai lietuviškai. Jonas gimęs Amerikoje, augęs Lietuvoje ir vėl jaunuoliu būdamas grįžo atgal į Ameriką. Rckforde turi gražų namą. Augina dukrelę ir sūnų. Tai puiki lietuviška šeima, pasižymėjusi savo veiklumu lietuviškos visuomenės tarpe. Linkime Jūsų gyvenime sveikatos ir ištvermės lietuviškame darbe ir toliau niekuomet nepavargti. Išlaikyti tvirtą šeimą, nes tik tvirta šeima — tautos pagrindas.

Lapkričio 23 d. turėjome surinktų daiktų išpardavimą "Rumage sale". Mūsų nenuilstamų darbininkių dėka (jos rinko daiktus, vežė prisikabinusios priekabas prie savo mašinų, atlikdamos tikrai vyriškus darbus) mūsų iždas buvo praturtintas daugiau kaip $100.

Gruodžio 10 d. turėjome savo tradicinę Kalėdų puotą "Truday's party Lodge" svetainėje. Praėjo gražiai ir tvarkingai. Nors svetainė yra tolokai nuo miesto centro, bet nė viena neturėjo rūpesčio kaip ją pasiekti. Šiuo pasirūpino mūsų miela valdybos darbuotoja p. Margaret Andersonienė. Turinčios savo mašinas visas, neturinčias jų surinko ir laiku suvežė. Malonu buvo matyti mūsų puotoje ir ilgą laiką sirgusią p. Koverienę. Nors ir amputuota koja, tačiau malonu ir jai buvo kartu pasivaišinti su senomis draugėmis. Ponia Ester Bendorienė taip pat sveiksta, tik puotoje dalyvauti negalėjo.

Kalėdų dieną mūsų narei D. Bubelienei lūžo koja. Šv. Antano ligoninėje įdėjo į gipsą. Dabar yra namuose.

Gruodžio 16 d. įvyko 1953 metų paskutinis metinis susirinkimas. Valdyba pasiliko ta pati su maža pakaita. Vietoj sergančios p. E. Bendorienės išrinkta p. Margaret Andersonienė. Tad valdybos sąstatas yra toks: Ona Sinkevičienė — pirmininkė, Sofija Misevičienė — vicepirmininkė, Margaret Andersonienė kasininkė, Nellie Bagdonienė — kasos globėja, Margaret Grybienė — protokolų raštininkė. 1954 m. susirinkimus laikysime sena tvarka: kiekvieno mėnesio trečią trečiadienį.

Naujieji 1954 m. jau prasidėjo. Jie iš mūsų pareikalaus daugiau darbų. Mūsų naujo klubo statyba eina prie pabaigos. Būtų mūsų pareiga prisidėt prie vidaus įrengimo. Su kuo mes turėsime daugiau reikalų, jei nę su virtuve, tad jos įrengimas mums ir rūpi. Tuo reikalu mūsų darbšti valdyba jau dabar susirūpinusi, kaip sukelti tam reikalui pinigą ir pradeda pirmuosius žygius, būtent sužinoti įrengimo kainą.

Paskutinių mėnesių bėgyje mūsų darbščią valdybos narę p. Margaret Grybienę sukrėtė sunki šeimos tragedija. Mes jums reiškiame giliausią užuojautą. Norėtumėm nors po mažą dalelę paimti iš Tamstos tų moralinių sunkumų, kad jums būtų lengviau. Manau, nerasis nė vienos motinos — moters, kurios gyvenimo takai vien rožėmis būtų iškloti. Šiandien jums, ryt kitai gyvenimas pasirodo su visu savo žiaurumu. Baigsiu poeto Maironio sekančiais žodžiais:

Kad širdį tau skausmas kaip
/peiliais suspaus,
Kad žmonės pabėgs ir tavęs
/neužstos,
Pakelk tada širdį nuo žemės
/aukščiau,
O bus tau be žodžių kentėti
/lengviau.
Ei, bėk prie galingos maldos:
Ramiau tau krūtinė vaitos.

D. B.

Washington, D. C.

Lietuvių Draugija

Lietuvių Washingtone nėra perdaugiausia, nes jų iš viso priskaitoma apie 300 žmonių. Daugiausia yra čia gimusių ir jie turi įkūrę Lietuvių Dr-ją, kuri čia jau veikia ilgus metus. Prie jos prisidėjo ir naujai čia atvykę lietuviai, kurie stengiasi nuoširdžiai prisidėti prie dr-jos veikimo.

Dabartiniu dr-jos pirmininku yra kapitonas John Bachulus. Tai sumanus, didelio patyrimo ir nuoširdžiai dirbąs lietuviškumo srity visuomenininkas. Jono Bačiulio pastangomis dr-jos susirinkimai pasidarė malonesni, jaukesni ir lietuviškesni. Jis sugeba įtraukti daugiau narių bendran darban. Kad būtų galima parinkti kiek pinigų dr-jos kason, prieš Visų Šventųjų dieną buvo suruošta vakaruška (Halloween party) su įvairiomis pramogomis. Atsilankė apie 80 žm., pelno gauta apie $65.

Kiek anksčiau dr-jos nariai paaukojo Vas. 16-tos Gimnaz. Vokietijoj apie $40. Gruodžio 20 d. Catholic Daughters patalpose buvo suruošta Kalėdų eglutė vaikams ir visiems lietuviams. Susirinko gražus būrys vaikų, gi bendrai dalyvavo apie šimtas žmonių. Prie salės dekoravimo aktyviai prisidėjo dail. Jonas Aleksandravičius. Sunku būtų išvardini visus prie šventės ruošimo prisidėjusius, ir vis dėlto sunkiausa našta atiteko J. Bačiuliui — pirmininkui, kuris atgabeno viską, kas buvo reikalingiausia, taip pat parūpindamas gražią vaikų filmą "Spirit of Christmas", kuri turėjo didelį pasisekimą. Nuoširdžiai visiems prisidėjus prie šventės ruošimo, vietos lietuviai įrodė, — kad jie gali turėti gražias šventes. Visi vaikai gavo kalėdines dovanėles. Visi dalyviai buvo pavaišinti arbata, kava bei sausainiais ir išsiskirstė gražioj kalėdinėj nuotaikoj.

Malonu, kad Washington, D. C., vyksta darnus sugyvenimas tarp senosios ir naujosios emigracijos lietuvių. Yra ir čia maži nesusipratimai, bet jie kolkas nėra ryškūs.

Bendri susirinkimai buvo pa-įvairinti trumpomis paskaitomis. Iki dabar skaitė: dr. Jonas Balys ir prof. Dr. Domas Krivickas. Žada skaityti prof. Vladas Stanka, dr. Juozas Pajaujis ir k.

—B. P.

43,475 vedybos Cook apskrity

Pereitaisiais metais Cook apskrityje išduoti 43,475 leidimai susituokti; tai yra 37 daugiau negu metais anksčiau.

Tačiau tai tesudaro du trečdaliu to, kiek buvo sutuoktuvių 1946 m. Tada buvo išduoti 66,622 leidimai. Manoma, kad šio skaičiaus didumas priklauso nuo tuokimosi iš karo grįžusių karių.

Garsinkitės "N-nose'

Gary, Ind.

Gary Balfo 1952 m. piniginė apyskaita

...Laikotarpyje nuo 1952 m. sausio mėn. 1 d. iki 1953 m. lapkričio mėn. 5 d. Balfo skyrius Nr. 98. turėjo pajamų — $515.48. Tą sumą sudarė: aukos — $387.05, nario mokesčiai — $11, parengimo pelnas — $45.33 ir kasos likutis iš 1951 m. — $72.10. Per tą patį laikotarpį išsiųsta Balfo Centrui $475,50 ir išleista raštinės, pašto ir kit. reikalams — $11.72. Kasos likutis 1953 m. vasario mėn. 5 d. buvo $28.26.

1952 m. pradėtas aukų vajus užsitęsė iki 1953 m. pavasario. Vajų atliko šie asmenys, surinkdami: Dr. J. Tautvila — $50.00; V. Skeirienė — $33.75, St. Baranauskas — $29.00, K. Dobiliauskas — $22.20, A. Nevardauskas — $21.00, A. Vidutis — $20.00, D. Adomaitis — $20, J. Matusevičius — $17.25; Ona Jasienė — Skyriaus Įgaliotinė Cedar Lake ir apylinkei — $15, A. Pupelis — Skyriaus Įgaliotinis Valparaiso ir apylinkei — $15.00, J. Krivailienė — $12.85, L. Dambrauskas — $11.00; J. Uždavinys — $10.00, Iz. Tavaras — $10.00, V. Šeferis — $9, A. Kružikas — $7.50, M. Rudzevičius — $7.00 ir A. Šilingas — $5.00.

"Sustreikavus" keliems Balfo talkininkams apie šimtas lietuvių adresų liko neaplankyti. Nežiūrint to, atliktą vajų tenka laikyti pasisekusiu. Trečiais iš eilės metais aplankius Gary lietuvius vis labiau aiškėja, kad greta vietinės Community Chest turi ir gali būti lietuviška "Bendruomenės Dežutė" — Balfas.

Skelbdami šią apyskaitą, tariame viešą ir širdingą ačiū vajaus vykdytojams ir visiems aukotojams. Jūs atlikote lietuvio ir žmogaus pareiga!

Gary Balfo Valdyba

Gary Balfo aukotojų sąrašas 1952 m.—1953 m.

Per Gary Balfo skyrių 1952 m. aukojo:

M. Ziedelis $15.50, J. Matusevičius ir šeima $11.00; po $10.00 — L. Rogers ir M. Rudzevičius; po $8.00 — S. Baranauskas, A. Nenienė ir šeima, J. Uždavinys; po $7.00 — B. Prakurotienė; po $6.00 — S. ir D. Adomaitis; po $5.00 — B. Alašauskas, A. Drevininkas, B. Jasas, A. Kazlauskas, jr., J. Peckaitis, A. Petkus, A. Pupelis, Shimkus (Cedar Lake), Ch. Taftas; po $ 4.00 — J. Bakas, Ch. Kamicaitis, Ch. Nakutis, J. Toleikis (Tole), A. Vidutis; po $3.50 — A. Kazlauskas; po $3.00 — K. Dobiliauskas, L. Gasiulis, F. Kleminski, F. Kurpalis, J. Kurpalis, V. Ruzga, V. Skeirienė, A. Sokit, O. Šimkienė, V. Urbonas, J. Vainoris, kun. I. C. Vichuras; po $ 2.00 — K. Banevičius, J. Bartosh, M. Brazauskienė, J. Butkus, M. Cinkuvienė, A. Einikis, V. Golubickas, Ch. Grigonis, J. Yuraitis, A. Kazlauskas, J. Krivailienė, J. Kuchas, J. McLytus, A. Mickevičius, J. Pabedinskas, J. Petrytis, Ch. Primier, O. Rukienė, J. Sullivan (Cedar Lake), Vareikienė, Ch. Vichuras, F. Zavisa; $1.85 — J. Waitkus; $1.50 — H. Atkosh; B. Bakas, K. Lupeikienė, A. Strudas; $1.25 — F. Miler, M. Shirvinski; po $1.00 — A. Adomaitienė, Ch. Andrews, Andriejauskas, P. Atkočaitienė, J. Aukskalnis, Ch. Baldauskas, P. Baltrušaitis, Mrs. M. Banon (Cedar Lake), J. Banevičius, M. Banzin, M. Bauzienė, E. Bickus, F. Bilunas, V. Blucukis, J. Butauskas, P. Balkan, R. Bruzas, Ciplys, J. A. Culkovsky, F. Dakansas, J. Dambrauskas, N. Danko, B. Daunorienė, O. Daunorienė, A. Druktenis, S. Elias, J. Evanseck, F. Geanchos, J. Grakey, P. Jacinas, P. Yaros, A. L. Yokshas, J. Yokubaitis; B. Jonaitis, J. Jonusas, S. Jonusas; V. Juknevich, V. Kalinauskas, J. Kaminski, Korsakas (Crown Point), J. Kamza, A. Kekusas, M. Klimaitienė, A. Kruzikas, R. Kuizin, E. Kunskis, J. Laurikėnas, L. P. Lewgowd, F. Libauskas, E. Margienė, Ch. Mazelausky, P. Mazeikas, Ch. Mazonas, V. Mikelionienė, S. Misevich, Mrs. Nelson (Cedar Lake), J. Nevardauskienė, P. Omilevicienė, O. Palauskienė, A. Pazera, Alf. Pazera, A. Pelaitis, A. Petrites, A. Petrosus, W. Primer, J. Radinskas, J. Reily, L. Rerick, J. Rogers, A. Rutelionis, M. Slakes, M. Slapkas, J. Slavinskas, D. Sparkavic, A. Steponaitis, P. Stonis, A. Stringer, V. Šukrevičius, V. Seferis, P. Šileika, A. Šilingas, G. Talantis, J. Tautvila, I. Tavaras, A. Waichulis, B. Waichulas, V. Vaisnoras, J. Valasina, A. Valenas, V. Wanderwater, J. Varnagis, M. Velcka, A. Zarinsi, A. Zvingelas, ir trys nežinomi aukotojai. Per J. Tautvilą aukojo dirbantieji General American Transp. Corp. (po $1.00) R. Bensong, E. Baldin, W. Babin, V. Basinski, S. Borek, J. Baublys, A. Cichanski, R. H. Clark, Br. Czamanski, O. Denson, S. Dudzinski, A. Faron, F. J. Hoffmann jr., J. M. Hart, G. Johnson, M. Josio, A. Krauceliunas, F. Kaspszycki, S. Krizmis jr., M. Mrozikowski, G. Moncic, J. Moris, F. J. Munde, K. Mirzeskowski, H. Nowak, L. Novack, E. F. Pilen, J. Polman, A. Petraitis, T. Porkarris, A. Rosenberg, B. Rinkevičius, E. G. Schweitzer, M. Spiegel, P. Sapaitis, W. Seragowetz, W. Trammell, J. Tatkowsky, W. Zygmund ir E. Lawson; $0.75 — W. Grigalis; $0.70 — J. Gurauskienė; $0.50 — S. Bladek, S. Daunora, J. Klevickas, I. Mikaitienė, J. Moliusis, U. Nevardauskienė, J. Sandaras ir A. Simokaitienė, M. Sherowsky; F. Sirvinskas; M. Valaika, J. Ch. Varnagis ir; po $0.25— aukojo Juozas Jonušaitis.

Viso aukų 1952 m. surinkta $387.05.

Gary Balfo skyriaus pirmininkas ir iždininkas

N. Metų sutikimas kainojo $11,000

Mrs. I. Tagliere Naujųjų Metų sutikimas atsiėjo $11,195.

51 m. amžiaus Fr. Tagliere, nekilnojamojo turto pardavinėtojo, našlė Naujųjų Metų išvakarėse paliko savo namus, 3207 N. Cicero Ave., ir išėjo į pobūvį. Kai ji grįžo sutikusi Naujuosius Metus namo, rado savo butą išknaisiotą plėšikų, kurie paėmę $500 pinigais ir $10,695 kailiais ir brangenybėmis.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.
Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3% on savings

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Lai Nauji Metai būna pilni malonaus gyvenimo su naujom ir patogiom namų reikmenim iš Progress Lietuvių Bendrovės Krautuvės!!

Šį mėnesį čia eina inventory ėmimo štako sumažinimo didis išpardavimas. Kainos numažintos nuo 25% iki 50% ant geriausių baldų setų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, radijų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų.

Lengvi išmokėjimai pritaikomi visiems. Lankykite visi čia

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE Co

4181183 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje

Toronto, Ont.

SLA 236 kuopa ruošiasi prie parengimo

Pas mus Toronto mieste tiek naujų organizacijų naujieji ateiviai pristeigė, kad SLA, kadaise buvusi veikli kuopa, negali niekur įsiterpti, ir turi laukti progos, kad galėtų nors vieną parengimą per metus surengti. Taigi kuopa yra nutarusi ir su Lietuvių Namų administracija susitarusi turėti parengimą 1954 m. sausio 16 d.

Parengime veiks bufetas su minkštais ir kietais gėrimais. Taipgi bus ir užkandžių.

Kadangi mūsų parengimai nėra dažnai rengiami, todėl prašome Toronto lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti ir paremti savišalpos organizaciją.

SLA 236 kuopos narys

"Naujienose" galima gauti šias knygas

ĮVAIRIOS KNYGOS

Prof. Vaclovas Biržiška. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis. 208 psl. kietais apdarais $3.00
Minkštais apdarais $2.00
Vincas Krėvė Mickevičius—Mūsų garsiojo rašytojo 70 m. sukakčiai paminėti knyga. Knygoje įdėta rašytojo biografija, jo darbų vertinimas ir du jo paties kūriniai: "Pašaukimo valanda" ir "Pagunda". 188 puslapių $2.00
Dan Kuraitis — Atsiminimai. 208 psl. $2.00
Juozas Švaistas — Petras Širvokas. Lietuvių pasakų motyvais. 228 psl. $2.75
Gyvieji numirėliai — Trijų veiksmų komedija. $1.00
Vargšas Tadas — Dviejų vaizdų komedija. 1952 m. Naujienų leidinys. Kaina $1.00
Audra giedroje. Trijų veiksmų komedija $1.00
Dr. P. Jonikas. Lietuvių kalbos istorija. Gražiai įrišta į kietus viršelius. 256 didesnio formato psl. $3.00
Dr. P. Jonikas, Gimtojo žodžio baruose. Bendrinės kalbos patarimai ir paaiškinimai. Chicago, 1952 m. $1.50
Vinco Kudirkos raštai. 488 psl., įrišta į kietus viršelius $5.00
Prosper Mėrimėe. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25
W. S. Reymont. Kaimiečiai, I dalis. Romanas. 352 psl. $3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, II dalis. Romanas. 384 psl. $3.00
W. S. Reymont. Kaimiečiai, III dalis. Romanas. 472 psl. $3.50
W. S. Reymont. Kaimiečiai, IV dalis. Romanas. 392 psl. $3.50
Jeronimas Cicėnas. Vilnius tarp audrų. 568 psl. $5.00
L. Pirandello. Pirmoji naktis. Novelės. 124 psl. $1.50
Prosper Merimee. Kolomba. Romanas. 222 psl. $2.25
Lietuvių Archyvas. Bolševizmo metai. 438 psl. $3.00
Pulgis Andriušis. Anoj pusėj ežero. Lyrinės apysakos. 102 psl. $1.50
Vinco Kudirkos raštai. 488 psl. Kietais gražiais apdarais. $5.00
Francois Mauriac, 1952 m. Nobelio premijos laureatas. Gimdytoja. Romanas. 134 psl. $1.75
Francois Mauriac. Gyvačių lizdas. Romanas. 282 psl. $2.00
Juozas Grušas. Pabučiavimas. Novelės. 156 psl. $1.50
Adomas Mickevičius — Konradas Valenrodas. Istorinė apysaka. 98 psl. $1.50
Casey Deveikis—The Eager Beaver Regiment. 410 psl., didelio formato, gražiuose viršeliuose. $7.50
Antanas Škėma — Šventoji Inga. Novelės. 226 psl. $2.50
P. Kesiunas — Tarp žalsvų palapinių. Romanas. 292 psl. $3.00
Česlovas Grincevičius — Vidurnakčio vargonai. Neįtikėtinos istorijos. 134 psl. $1.50
August Gailit — Tomas Nipernadis. Pagarsėjusio estų rašytojo romanas. 316 psl. $2.50
Povilas Gaučys — Pietų kryžiaus padangėje. Pietų Amerikos žymesniųjų rašytojų novelių rinkinys. 480 psl. $4.50
R. Spalis — Gatvės berniuko nuotykiai. Apysaka jaunimui ir senimui. 508 psl., gražiai įrišta. $5.00
R. Spalis — Didžiosios atgailos. Novelės. 354 psl. $3.50
Ignas Šeinius — Raudonasis tvanas. 328 psl. $3.50
Ignas Šeinius—Kuprelis. 162 psl. Gražiai įrišta $2.00
Jurgis Savickas — Šventoji Lietuva. Romanas. 248 puslapių, gražiai įrišta. $3.00
Vytautas Alantas — Pragaro pošvaistės. Romanas. 434 psl., gražiai įrišta. $3.50
J. Petruitis — Laisvę ginant. Atsiminimai iš kovų su bolševikais ir bermontininkais. 200 psl. $2.00
Frank Lavinskas ir A. J. Banišauskas — Angliakasių atsiminimai. Trys dalys vienoje knygoje. Viso 528 pusl. $2.00
B. Stundžia — Buriaviinas ir jūrininkystė. Daug naudingų nurodymų vandens sporto mėgėjams. 126 pusl. $2.00
Šatrijos Ragana — Sename dvare. Apysaka. III leidimas. 176 psl. $2.00
Axel Munthe—San Michele knyga, I dalis, 328 pusl. Parduodama tik kartu su II-ja dalimi. $2.50
Axel Munthe—San Michele knyga, II dalis, 312 pusl. Parduodama ir atskirai. $2.50
Upton Sinclair — Raistas. Pagarsėjusi amerikiečio rašytojo apysaka apie lietuvių gyvenimą. 356 puslapių. $2.00
Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinynas. Informacijų apie viso pasaulio lietuvius, jų organizacijas ir profesionalus bei biznierius knyga. 366 puslapių $5.00
P. Abelkis — Žemaičių Krikštas. Istorinis romanas. 422 psl. $3.50
Marius Katiliškis — Užuovėja. Apysakų romanas. 362 psl. $3.50
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. I dalis. 172 psl. $2.20
Jurgis Jankus — Paklydę Paukščiai. Romanas. II dalis. 225 psl. $2.60
Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinamas medaus. Romanas. 220 psl. $2.50
Liudas Dovydėnas — Per Klausučių Ūlytėlę. Apysaka. 176 psl. $2.20
Dr. J. Balys. Lietuvių Tautosakos skaitymai, I-ji dalis. Išleido "Patria" $3.00
Jurgis Savickis. Raudoni batukai. 134 psl. $1.50
Landsbergis-Mekai — Lėtas. Antroji proza. Gabija, 1951 m. $1.25
Jonas Balys. Tautosakos Lobynas, I-II dalis $3.00
A. Vilainis. Žemaičių Žemėje. Reportažai iš kelionių Lietuvoje. Chicago, 1952 m., 132 psl. $1.50
Jurgis Gliauda. Namai ant Smėlio. Chicago, 1952 m., 221 psl. $2.00
Juozas Grišmanauskas. Tolimieji Kvadratai, New York 1952 m.. 192 psl. $2.00
Žvejo įdomūs pasakojimai iš bolševikų okupuotos Lietuvos.
Andrius Mironas, 40 populiarių dainų. Šlagerių tekstai, dainuoti su šokių orkestrais. ..... Kaina 75c.
M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais $2.00
Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug įdomios medžiagos iš d-ro K. Griniaus gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje $2.00
Nelė Mazalaitė. Gintariniai vartai $2.00
A. Garmus. Nemuno pakrantėmis. Atsiminimai iš senos caristinės Lietuvos prie Nemuno $1.25
Juozas Švaistas. Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Liūdo Vismanto laida $1.50
P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. $1.50
P. Tulpė. Tilto sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. $1.50
Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948, $1.25
A. Vaičiūlaitis. Kur Bakūžė Samanota $2.00
A. Vaičiulaitis. Valentina $2.00
A. Lalis lietuviškai angliškas ir angliškai lietuviškas žodynas. Minkštais aptaisais $12.00
Tas pats kietais aptaisais $14.00
Vilius Pėteraitis. Lietuviškai angliškas žodynas. 580 psl Kietais apdarais $5.00
Vilius Pėteraitis. Mažasis lietuviškai-angliškas žodynas (su tartimi). 420 psl. Kietais apdarais $2.00
Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartis, rašyba, kirčiavimas, kalbos dalykai, žodynas. 1950 m. $4.50
Alg. Margeris. Čikagos Šešėliai. Žiaurios tikrovės vaizdai, 1952 m. 316 puslapių $3.00
Alg. Margeris — Šliuptarniai, Amerikos lietuvių tautinio ir kultūrinio atgimimo laikų įstorinis romanas. 652 psl., įrištas $3.00
Vytis spalvotas didelio formato 50c
Alg. Margeris — Širdies Rūmai. Romanas. 450 psl. $4.00
Paer. Lagerkvist. Barabas, (1951 metais Nobelio premiją laimėjusi knyga), 212 psl. Kaina $2.25
Žemaitės raštai. Karės metu. Lietuvos Šelpimo Fondo leidinys, So. Boston, Mass. "Keleivio" spauda, 1917 m., 126 psl. $1.00
Jonas Gailius. Kartuvės. Išleido "Rūta" 104 psl. $1.00
Guy De Maupassant. Moters širdis. Romanas. 268 psl. $2.60
Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50
Maupassant — Karoliai. 228 psl. $2.50
L. Dovydėnas—Broliai Domeikos 260 psl. Premijuotas romanas $2.50
I. Simonaitytė — Aukštųjų Šimonių Likimas. 438 psl. premijuotas romanas $3.50
Roman Rolland — Petras ir Liucija, 112 psl. romanas. Autorius yra Nobelio premijos laureatas.... $1.20
Lazdynų Pelėda — Motulė Paviliojo. Iliustruota, 43 psl. $0.60
Dr. J. Basanavičius — Lietuviškos Pasakos, I dalis, 280 psl., gražiai įrišta $3.00
Dr. J. Basanavičius. Lietuviškos pasakos, II dalis. 336 psl. $3.00
Dr. J. Basanavičius — Iš gyvenimo vėlių bei velnių. 388 puslapių, gražiai įrišta. $3.50
Juozas Švaistas — Aukso Kirvis. 224 psl. Lietuvių pasakų motyvais. $2.50
Kazys Borūta — Baltaragio Malūnas 256 psl. iliustruota apys. $2.50
Dr. A. J. Karalius. Lyties mokslas. 394 psl. $7.00
Dr. A. L. Graičunas. Sveikata. 340 psl. $2.00
D. P. Chantepie de la Saussaye. Tikėjimų istorija $10.00
Didysis Sapnininkas. Sapnų reikšmių paaiškinimai. 186 psl. $1.50
"Keleivio" kalendorius 1953 m. su tautiškais ir bažnytiniais vardais. Be to, jame yra daug įvairios medžiagos apie Lietuvą ir įvairių pasiskaitymų. 96 psl. ..... 50c.
J. Grabau-Grabauskas. Kelias į pasisekimą. 146 psl. $2.00
Halina Mačiulytė-Daugirdienė. Taupioji virėja. 290 valgių receptų. Įvairūs paaiškinimai apie valgio gaminimą. $2.00

Visas čia išvardintas knygas galima pirkti asmeniškai "NAUJIENŲ" Administracijoje, 1739 So. Halsted Street, Chicagos 8, Ill. arba užsisakyti paštu, prisiunčiant money orderį arba čekį užsakomų knygų sumai pridėjus po 10 centų už kiekvieną knygą persiuntimo išlaidoms. Money orderius arba čekius reikia siųsti šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

1954 METŲ VASARIO 21 DIENĄ BUS DIDELIS ĮVYKIS CHICAGOJE

Koks ir kur, netrukus pamatysime

?

S K A U T Ų Ž O D I S

REDAGUOJA REDAKCINIS KOLEKTYVAS

Adresas: Skautų Žodis, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Nr. 1.1954.I.4

Į NAUJUOSIUS METUS ŽENGIANT

Jau devintas kartas kaip girdime svetimos šalies laikrodžių, sirenų garsus bei bažnyčių varpus skelbiant, kad jau nuslinko amžinybėn vienas laikotarpis — metai ir žengiame į naujus. Sveikiname savo tėvelius, sesutes, brolius ir pažįstamus Naujųjų Metų proga, linkėdami jiems daug laimės, sėkmės jų gyvenimo darbuose. Ir neužmirštame palinkėti, kad išsipildytų visų didžiausias troškimas — kitus Naujuosius metus švęsti savo tėvynėje. O iš tėvynės ateina žinios, nešančios garsą apie karžygiškas mūšų brolių kovas su pavergėjais. Ten mūsų broliai sutinka Naujuosius metus, spausdami ginklą rankose, su viltimi, kad baigsis jų sunkios dienos ir išauš tėvynei laisvės rytojus.

Daug mūsų brolių jau ten amžinai užmigo. Jie mirė garbingiausia žemėje mirtimi — mirtimi už tėvynę. Daug jų dar žus šioje sunkioje ir nelygioje kovoje su okupantais tam, kad jų pralietas kraujas atneštų laisvę mums, kurie kartais net visiškai pamirštame brolių-sesių pagalbos šauksmą, o dar blogiau, — kai net girdėti nebenorim. Ar mes atliekam savo pareigą tėvynei? Ar bent kiek galim prilygti savo darbais šių karžygių darbams. Jeigu metų bėgyje mus priglaus tėvynė, ar mes nerausime prisiminę, kad dažnai dėl niekų žemindavom jos vardą ir neatlikdavom savo pareigos kaip skautas ir lietuvis?

Žengdami į Naujuosius metus, susimąstykime kas reikėtų nuveikti, kad taptume tauresni skautai, kokią duoklę tėvynei turėtume atiduoti patys, kad ji bent kiek prilygtų ten kovojančių duoklei. Ji bus didelė, kaip dideli ir patys tremtinio skauto uždaviniai. Naujieji metai iš mūsų pareikalaus dar didesnio įsitempimo, dar stipresnių pečių likimo smūgiams atlaikyti. Sutikime šiuos uždavinius, turėdami tikslą širdyje kiek galima daugiau prisidėti prie tėvynės vadavimo darbo, jo vardo kėlimo ir tauresnio žmoniškumo ugdymo. —S. K.

Prenumeruokim skautų spaudą

Mielas broli, sese, lietuviška knyga šiandien gyvena sunkias dienas, — ji stumiama vis tolyn ir tolyn. Net ir tikrieji knygos bičiuliai kasdien retėja. Tačiau dar blogesnė padėtis yra su skautiška spauda. Turint galvoje lietuvių skautų skaičių vakariniame pasaulyje, skautiškos spaudos prenumeratorių yra labai mažai. Galim rasti pateisinimą tuose kontinentuose, kuriuose gyvenimo sąlygos yra sunkios, tačiau mes, kurie gyvenam prabangoj, esam labiausiai atitolę nuo skautiškos spaudos. Gal atrodo keista, tačiau taip yra. Todėl nuo šių metų pradžios pradėkim skaityti skautišką spaudą, t. y. užsisakykim bent vieną išeinantį skautišką laikraštį, kuris tikrai nedaug patuštins kišenę, bet duos mums daug malonumų ir žinių iš skautiško gyvenimo.

"Skautų Aidas" gausiai iliustruotas nuotraukomis iš viso pasaulio lietuvių skautų gyvenimo džiugins jus kiekvieną mėnesį. Taip pat tėvai ras naudingų paskaitymų savo jaunėsiems, kuriais jie tikrai domėsis ir lauks nekantraudami sekančio mėnesio. Jo kaina tik $3.00 metams. Adresas — Stepas Kairys, 102 Quebec Ave., Toronto, Ont., Canada.

"Mūsų Vytis" jau visi metai spausdinamas spaustuvėj ir turi gražią išorinę išvaizdą. Šis laikraštis skiriamas paaugusiems skautams bei skautų vadams. Jis spausdina nemažai tikrai naudingų straipsnių, liečiančių skautybę. Jo kaina metams taip pat $3.00. Adresas — L. Knopfmileris, 5841 S. Carpenter St., Chicago 21, Ill.

Mieli skautai, sutaupykime dviejų vakarų (o gal tik vieno) išlaidas, kurios susidaro lankant kino, ir pasiųskim tris dolerius tuo adresu, kuris jus daugiau vilioja. Tikėkit manim — neapsiriksit, o skautų organizacijai tuo pačiu daug padėsit.

K. B.

Clevelandiečiai televizijos programoje

Labai reta proga pasitaiko, kad lietuviai turėtų galimybės pasirodyti televizijos ekrane, bet štai pereitų metų gruodžio mėnesį programoje "One World City" pasirodė Clevelando vietininkijos S. Dariaus laivo "mariokai". Šią progą suteikė Clevelando amerikiečių skautų vedėjas Mr. Diamond. Gražu, kad lietuviai skautai įvairiais būdais stengiasi skleisti lietuvių vardą svetimtaučių tarpe.

* * *

Paskutinėmis žiniomis amerikiečių skautai praneša, kad šiuo metu jie turi: jaunesniųjų skautų 992,183; skautų 918,581; vyresniųjų skautų 390,051; viso skautų 2,300,815. Taip pat registruotų suaugusių yra 847,656. Tad viso amerikiečiai šiuo laiku turi 3,148,471 narį. Skautai turi 87,265 vienetus.

* * *

Mr. Orin L. Murrell (Buffalo, N. Y.) yra 87 metų skautas, kuris yra laikomas seniausiu skautu JAV. Jis sako "aš nemesiu skautybės iki pasensiu".

* * *

Knygos yra didžiųjų žmonijos vertybių saugotojos. Geriausia, kas buvo numatya ir išrasta, jos išsaugoja ir perduoda naujiems šimtmečiams, — visa tai, kas pasaulyje buvo vertingo.

G. Freytag

TIMELY REMINDER FOR YULE SHOPPERS

Yvette Dugay, of Paterson, New Jersey, Universal-International starlet, makes a pretty Christmas picture which tells its own story of "the present with a future" which will adorn many holiday trees. The Treasury Department is offering a free colorful gift jacket which you can obtain at your bank or post office.

Kolėgos mokytojai!

JAV Kongreso priimtoji Kersteno rezoliucija 346 ištirti Baltijos kraštų pagrobimą bei pavergimą yra didelė proga parodyti laisvajam pasauliui, kaip Sovietai Lietuvą smurtu okupavo, gyvenimą sugriovė, mūsų tautą naikina ir kraštą nuterioja. Žinome juk, kokiu dideliu susidomėjimu JAV įtakingoji spauda seka liudininkų apklausinėjimus. Kartu tai yra galinga priemonė mūsų kovoje už Lietuvos laisvę — mums visiems įsijungus ir parodymais visu ryškumu demaskavus Sovietus, minėtos JAV Kongreso rezoliucijos vaidmuo tolimesniems Lietuvos laisvinimo žygiams gali būti daug didesnis, negu dabar daugeliui atrodo.

Bolševikų padarytai žalai Lietuvos švietimo darbuotojams, institucijoms (pradžios, vidurinėms, specialiosioms mokykloms) ir švietimui apskritai pavaizduoti ir žinioms iš mokytojų apie bolševikų darbus rinkti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos Apygardos Valdyba, susitarusi su savo Centro Valdyba ir Altu, sudarė prieš kurį laiką komisiją. Komisija, veikianti Amerikos Lietuvių Mokytojų S-gos vardu, kreipėsi į Amerikos Liet. Mokytojų S-gos vienetus ir žinios jau plaukia.

Komisijos kreipimasis tačiau nepasiekė daugelio mokytojų, gyvenančių pavieniui įvairiose JAV vietovėse ir nepriklausančių sąjungos skyriams. Taip pat nepasiekė ir tų mokytojų, kurie gyvena už JAV ribų. Svarbu tačiau, kad visi buvę Lietuvos mokytojai, nežiūrint kuriame pasaulio krašte dabar gyventų, duotų šiuo svarbiu reikalu savo žinias bei parodymus. Todėl, kolega,-e, jei savo žinių bei parodymų kitais kanalais dar nesat pateikę, malonėkite tuoj pat šiandien pranešti šiuo reikalu savo adresą **American Lithuanian Council,** 1739 So. Halsted Str., Shicago, Ill., USA, ir iš ten tuojau gausite tolimesnes informacijas.

Mokytojai visados buvo jautrūs tėvynės reikalams. Todėl tikime, kad kiekvienas mokytojas atliks savo pareigą šiuo Lietuvai svarbiu reikalu.

Amerikos Lietuvių Mokytojų S-gos Chicagos Apyg. Valdyba

Padėka

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija 1953 metais yra gavusi aukų iš šių asmenų bei organizacijų:

Min. P. Žadeikis $50, Juozas Mockaitis, Phila. $10, Juozas Lekas, Phila. $10, Liet. Tremtinių Bendruomenė, Phila. $55.58, kun. Jurgis Riauba $10, N. N., Tabor Farm $20, J. Matiukas $10, V. Petrauskas $5, Dr. V. Tercijonas $5, Dr. J. Urbonavičius $5, S. Jurevičius $5, kun. Valiušaitis, Brooklyn $5, St. Navickas, Cleveland $3, Tautinė S-gos skyrius, Phila. $50, A. ir S. Romanauskai, Phila. $5, J. Liorantas $5, Mrs. P. Gribas $5, Detroito Lietuvių Visuomenė $70, Liet. Sąjungos Ramovės Newarko skyrius $81.50, gauta per p. Genienę, Kun. Birutės Draugijos Čikagos skyrius $250, K. Demikis, New Britain, Conn. $10, per p. Impulevičių $5, per Liaudanską, Liet. S-gos Ramove, New Jersey skyrius $3, Antanas Mačiulis, Phila. $5, Liet. Sąjungos Ramovė, Rochesterio skyrius $150.

Draugijos Valdyba nuoširdžiausiai dėkoja visiems čia suminėtiems aukotojams už gerą širdį ir gilų supratimą sunkios invalidų padėties.

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-jos Valdyba

Skaitykite "N-nas"

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
• Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms. • Finansavimas.
Draudžiu ir perdraudžiu visose draudimo bendrovėse.
JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 So. Ashland Ave., Chicago 36 Ill. Tel.: WA 5-5671—Rez. HE 4-4033
Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6:00—9:00 vakarais.

Taupyk Tvirčiausioj Amerikos Įstaigoj
STANDARD FEDERAL turtas virš $41,000,000.00
Atsargos Fondas virš $3,250,000.00
STANDARD FEDERAL yra Federal Savings and Loan Insurance Corp. ir Federal Home Loan Bank System narys.
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

1954
THERE IS NOTHING FINER THAN A
STROMBERG - CARLSON

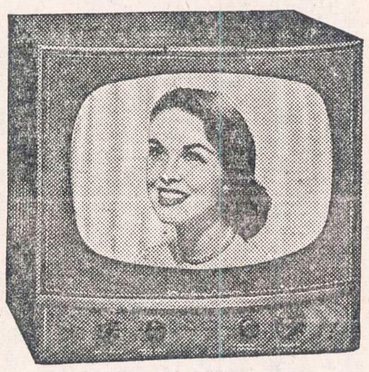

PANAVUE • True Panoramic Vision 21" picture table receiver in beautiful and compact ribbon-striped mahogany veneers. All-glass front gives maximum picture with console features and performance . . . fine PM speaker, quickly removable safety glass, tone control, phono jack.

EASY TERMS

INVADER (Mahogany) • Functional design console with entire glass front width devoted to 21" picture tube—sparkling UHF-VHF performance, intercarrier tuning for fine sight and sound. Audio system quality provided by concert-type Alnico 5 PM speaker behind attractive grill. Cabinet, on casters, in handsome mahogany finish Perma-Veneer.

EASY TERMS

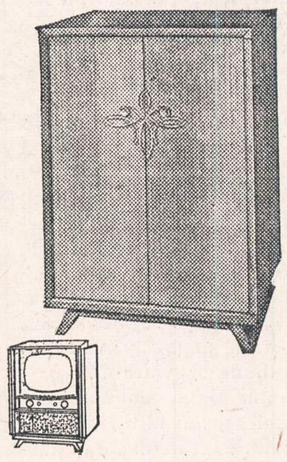

MODERNE • To harmonize with the modern trend in home decoration, this 21" picture receiver in comb-grain limed oak has basically simple lines, lightly touched by gracefully flowing door decorations in a pleasing gold finish. The receiver provides unsurpassed performance on UHF or VHF, with intercarrier tuning for fine audio as well as picture.

Guaranteed Electric Appliance and Furniture Co.
2876 WEST CERMAK ROAD BISHOP 7-3333
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Saugi sapnų šaly

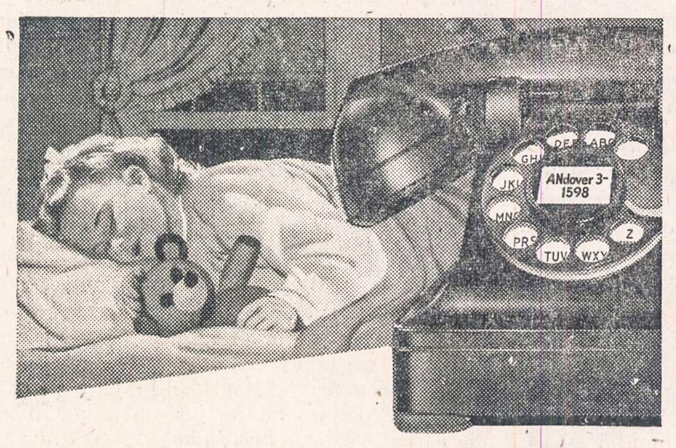

Niekas nebūna vienišas turėdamas telefoną namuose. Todėl, kai paliekat savo kūdikį su vaikų dabotoja, jūsų telefonas leidžia jum išvykti dar ramesne mintimi. Aišku, jūs pasitikit vaikų dabotoja. Tačiau priedui yra suraminimas, kad ir telefonas turima parankiai. Jei netikėtumas kiltų, telefonas veikiai sujungs ją su jumis ar kitais namų saugumo prižiūrėtojas: jūsų gydytoju, policija ir ugniagesių departamentu.

Mes turim paruošę patogią kortelę vaikų dabotojai pagelbėti. Joje yra vietos surašymui visų svarbių informacijų, kurias norite jai palikti. Su šia kortelė, vadinama "Family Guardian" — vaikų globėjos pagalbininke, ji bus pasiruošus bet kuriam įvykiui pasitikti. Ar norėtumėt gauti ją?

Vaikų globėjos pagalbininkė

DYKAI tik paprašius!

Ši kortelė, "Family Guardian", turi vietos telefonui įrašyti, kur jus galima pasiekti. Yra visas bloknotas lapų, taigi galite kas kartas vartoti naują.
O bloknoto apačioj yra vietos pastoviems telefono numeriams jūsų daktaro, policijos ir ugniagesių departamentų bei jūsų kaimynų.
Pašaukit savojo vietinio telefono Biznio Raštinę ar užeikit ten, norėdami gauti vieną. Arba rašykite Illinois Bell Telephone Company, Department Y, Chicago 6, Illinois. Mes išsiųsime jum vieną tuojau.

Jokia kaina negali išmatuoti jo naudos

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Konferencija Su Rusais

Trys vakarinės tautos sutiko priimti Maskvos pasiūlymą, kad užsienio reikalų ministerių konferencija Berlyne prisidėtų sausio 25 d., o ne 4, kaip kad jos siūlė pradžioje. Tokį atsakymą jos davė SSRS valdžiai per savo ambasadorius Maskvoje sausio 1 d.

Konferencijos atidėjimas trims savaitėms buvo beveik neišvengiamas, turint galvoje tą faktą, kad Prancūzijoje naujasis respublikos prezidentas pradės eiti savo pareigas tiktai sausio 16 d., o tradicija reikalauja, kad ministerių kabinetas įteiktų naujam prezidentui savo rezignaciją; kol paskui susidarys kita vyriausybė, gal pareis dar kelios dienos.

Konferencijos vieta dar nėra nustatyta. Jungtinės Valstybės kartu su Britanija ir Prancūzija pasiūlė konferuoti Sąjungininkų Tarybos troboje, kuri turi 500 kambarių ir yra JAV Berlyno sektoriuje. Ar rusai sutiks, jie dar nepasakė.

Keblesnis klausimas yra konferencijos darbotvarkė. Amerikiečiai, britai ir prancūzai, kurie tą konferenciją sumanė, nori, kad ji svarstytų Vokietijos klausimą ir baigtų susitarti dėl taikos su Austrija. Bet Kremlius, priimdamas vakariečių sumanymą konferuoti, reikalauja, kad keturi užsienio reikalų ministeriai kalbėtųsi apie "įtampas" visame pasaulyje, tarp kitko ir Vokietijoje bei Austrijoje, ir kad jie apsvarstytų, ar negalima pakvesti į konferenciją ir Kinijos komunistų atstovą. Jungtinės Valstybės tam yra priešingos.

Pažiūrų skirtumas, kaip matome, yra didelis. Ar pasiseks jį išlyginti, nežinia. Ginčai dėl konferencijos darbotvarkės gali privesti prie to, kad Vakarų siūlomi konkretūs klausimai pasiliks neišspręsti. Bolševikai yra meisteriai šitokios rūšies sabotažui daryti.

Klausimas susiveda prie to, ar Kremliaus ponai yra pasiruošę **pasitraukti iš Vokietijos ir Austrijos ir leisti tom šalim laisvai tvarkytis ir gyventi.** Ypač sunki yra Vokietijos problema: leidus rytinei Vokietijai susijungti su vakarine Vokietija ir laisvu balsavimu išsirinkti viso krašto valdžią, vokiečiai komunistai būtų išsluoti iš valdžios; raudonieji parazitai (Pieck, Ulbricht, Grotewohl ir k.), kurie šiandien tunka darbo žmonių prakaitu, turėtų nešti savo kudašių į Maskvą. Ne tik jiems pasibaigtų "laimingas gyevnimas", bet kaip šitokia komunizmo katastrofa atsilieptų kitose satelitinėse šalyse ir net pačioje Rusijoje?

Todėl sunku tikėti, kad Rusijos diktatoriai sutiks geruoju paleisti iš savo nagų 18 milijonų vokiečių. O jei jie nesutiks, tai koks galės būti susitarimas Vokietijos klausimu tarp Vakarų ir Rusijos?

Šito klausimo neišsprendus, Berlyno konferencija pasiliktų be vertės.

Tyrinėjimas Tęsis

Sausio mėnesį Kersteno Komitetas (House Baltic Committee) ketina daryti viešus liudininkų apklausinėjimus Pennsylvanijos mieste Wilkes-Barre — sausio 15, ir kuriame nors Connecticut mieste (New Haven arba New Britain) — sausio 29. Į Wilkes-Barre jau yra atvykęs Komiteto tyrinėtojas (chief investigator).

Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo tyrinėjimas bus tęsiamas bent keletą mėnesių, gal būt, net ištisus metus. Medžiagos yra labai daug.

APŽVALGA

MALENKOVO ATSAKYMAI

INS (Hearsto žinių agentūros) vedėjas Europoje Kingsbury Smith pateikė, prieš Naujus Metus, kelis klausimus Rusijos premjerui Malenkovui, ir šis atsakė į juos raštu. Jo atsakymai — senų, nudėvėtų Kremliaus propagandos dėsnių kartojimas.

Malenkovas linki Amerikos žmonėms "laimės ir taikingo gyvenimo"; jisai turi viltį, kad "draugingumo saitai" tarp Sovietų Sąjungos ir JAV būsią šiemet sustiprinti, ir kad pasaulio taika būsianti išsaugota, nes taikos labai trokšta "visos tautos". Bet koks būtų, Malenkovo nuomone, pats svarbiausias *veiksmas* tarptautinės taikos interesuose?

Atsakydamas į šitą klausimą, SSRS premjeras parašė:

> "Toks veiksmas būtų susitarimas tarp tautų, kuriuo jos iškilmingai ir be klausimo įsipareigotų nevartoti atominių, vandenilio arba kitokių rūšių masinio žudymo ginklų."

Toks susitarimas, sako Malenkovas, palengvintų susitarti dėl visiško atominių ginklų uždraudimo, ir Sovietų Sąjunga sutiktų tuo pačiu laiku tartis dėl visų kitų apsiginklavimo rūšių bei armijų sumažinimo.

Taigi Malenkovas reikalauja, kad visų pirma būtų uždraustas atominių ginklų naudojimas — ir tik po to būtų einama prie derybų dėl armijų sumažinimo.

Amerika atsisakys nuo stipriausiojo savo ginklo, o tada Kremlius svarstys, ar mažinti savo armiją, ar ne!

Ne gana to, kad šis Kremliaus boso pasiūlymas yra visai nepriimtinas Jungtinėms valstybėms — ir jisai tai žino. Jį iškeldamas, Malenkovas sąmoningai dumia akis pasauliui, nes jisai netiesiogiai sako, kad atominiai ginklai esą svarbiausia tarptautinės įtampos ir karo pavojaus priežastis.

Gi iš tikrųjų, yra kaip tik atvirkščiai. Atominės bombos daugiausia prisidėjo prie to, kad Kremliaus agresoriai nedrįso, po Antrojo Pasaulinio Karo, pulti Vakarų Europą tuo metu, kai ji buvo visai nusiginklavusi. Tas faktas, kad Amerika pirmutinė ėmė gaminti atomines bombas, apsaugojo Europą nuo sovietų agresijos.

O iš Amerikos pusės agresijos pavojaus nebuvo ir nėra.

Lygiai tokius pat veidmainingus "taikos" pareiškimus seniau darydavo Stalinas, panaudodamas Amerikos žinių agentūras, ypač Hearsto.

RUSIJOJE BURŽUAZINĖ REVOLIUCIJA

William L. Ryan, Amerikos užsienio korespondentas, mokąs rusų kalbą, praleido tris mėnesius Sovietų Sąjungoje, atlikdamas 6,000 mylių kelionę per įvairias "sovietines respublikas", nuo Leningrado iki centralinės Azijos. Aprašydamas savo įspūdžius JAV laikraščiuose, jisai pabrėžia, kad Sovietų Sąjungoje užaugo skaitlinga klasė žmonių, kuriems komunizmas visai nerūpi. Revoliucinio bolševizmo laikų jie neatsimena.

Bet jiems labai rūpi įsigyti daugiau nuosavo turto, pagerinti savo materialinę būklę ir perduoti savo sutaupytas gėrybes sekančiai kartai. Tai nauja *"vidurinė klasė"*, arba, kaip Europoje sakoma, *"buržuazija"*. Iš ko ji susideda? Ryan sako, kad tai

> "antros ir trečios kartos komunistai su jų šeimomis, kurie nebeatsimena revoliucinio bolševizmo" — ir taip pat, "augančioji klasė direktorių, įmonių vedėjų, specialistų, mokslininkų, rašytojų, inžinierių, profesionalų, armijos karininkų, 'pažangių' darbininkų, gaunančių aukštą atlyginimą, ir ištisas sluoksnis pamokytų žmonių, kurių reikia sovietų ekonomijai."

Iš 200,000,000 gyventojų tos "vidurinės klasės" žmonių skaičius siekiąs kokių 40,000,000.

Šita sovietų buržuazija gyvena nepalyginti geriau, negu paprasti darbo žmonės, ir ji yra suinteresuota ne mažiau, kaip vakarinių šalių buržuazija, kad jos gerovė būtų pastovi. Tie sovietiniai buržujai pasideda sutaupytus pinigus bankuose, perka už juos valstybės bonus ir apdraudžia savo privatinį turtą — rakandus, auksinius daiktus ir t. t.

Norėdami apsaugoti savo gerovę sau ir savo vaikams, jie, žinoma, stengsis įgyti daugiau įtakos valdžioje. Tuo būdu Rusija, Ryano nuomone, palaipsniui eina link *"buržuazinės revoliucijos."*

Leninas ir Trockis nenorėjo tokios revoliucijos. Jie bandė per ją "peršokti", — nepaisydami to, kad jie vadino save "marksistais", o Marksas mokė, kad tokia feodalizmo šalis, kaip carinė Rusija, turi pirma pereiti *kapitalistinio išsivystymo* stadiją, kol ji nepribręs proletarinei revoliucijai. Lenino ir Trockio vadovaujami komunistai sunaikino kapitalizmą, vos užsimezgusį Rusijoje. Bet kapitalizmas Rusijoje vėl dygsta.

Ar jo augimą Kremlius pajėgs sulaikyti?

Besiformuojanti buržuazija, apimanti 40 milijonų žmonių, virsta galybe, su kuria valdžia turės skaitytis vis labiau ir labiau.

VYTAUTAS KAVOLIS

KODĖL ATSISVEIKINTA SU BAŽNYČIA

Įdomiausia *Angliakasių prisiminimų* tema — išeivių maišto prieš kunigus ir tuo — prieš visą krikščioniškąją tradiciją genezė. Pradžioje autorius stebisi, beveik piktinasi, matydamas, kaip nepagarbiai šiame krašte seniau už jį atvykusių lietuvių su kunigu apsieinama (bet aukojama karališkai!), vėliau pats nuo kunigų ima atšalti. Galop parašo knygą, pilną medžiagos aršiausiam (ir gana primityviam) antiklerikalyi. Atšalimo genezė, atrodo, bus buvusi ši: žmonės susiduria su kunigu, su kuriuo jų neberiša tradiciniai priklausomybės, pagarbos ir panašūs ryšiai. Jis jiems svetimas, tai reiškia — ne iš savo parapijos, o ir jie patys nebe savo parapijoje. Taigi įsisenėjusių papročių galia nebe tiek sveria; sugulusios tradicijos yra emigracijos išjudintos. Nėra kas senųjų papročių galią paremia— nėra *tautos* sampratos, o vien *parapijos*, kaimo, kaimynijos. Parapijos ryšiui pairus, jos autoritetai nustoja galios, nes visa socialinė organizacija su savomis vertybėmis ir tradicijomis buvo kaip tik pagrista parapinio pobūdžio vienetu.

Antra: kunigas ateina iš tolo, svetimas ir turi *prašyti* (pinigų); tai sukeičia, iki tam tikro laipsnio ir ne iš karto, parapiečio — klebono tarpusavį. Iš įpratimo, ir religinių jausmų smarkiai spiriamas, parapietis duoda ir jungiasi į naują parapiją; tik jinai galinti jį ir jam panašius apjungti. Bet jis pirmą sykį pajunta, kad jis *galėtų* ir nesijungti, ir nepriklausyti parapijai; kad šis sprendimas priklauso nuo jo, iki šiol nereikšmingo žmogelio, malonės (Lietuvoje gi nevisi net ir laisvamaniai intelektualai tuo metu drįsdavo šitokią progą įžvelgti).

Išeivis tuo būdu pasijunta išsilaisvinęs nuo tradicinių saitų, siejančių ji su parapija, bet ne nuo religinių jausmų, kurie per giliai glūdi jame. Šį išsilaisvinimą jis išreiškia burnojimu prieš nepatinkamus kunigus, vyskupus, bažnyčios autoritetą, gana gausiais konfliktais tarp parapijos komitetų ir kunigų, kuriuose paprastai figūruoja ir parapinių pinigų klausimas, bylų kunigams kėlimu, muštynėmis su kunigais... (bet į bažnyčią vis dar einama!).

Šitokio stovio palaipsniui priėjus, nesunku ir toliau žengti. Padėčiai paaštrinti, kunigai nepakankamai greit persiorientuoja pakitusios tikrovės akivaizdoje: ir tai dėl to, kad jų padėtis jų pačių supratimu mažiau pasikeitė, kaip eilinio parapiečio padėtis parapiečio supratimu. Pavyzdžiui, kalėdinė duoklė. Kunigui ji atrodė tiesiogiu to papročio, Lietuvoje vyravusio, tęsiniu. Parapietis gi instinktyviai juto, kad esama čia beveik visai naujo elemento: jo paties valios. Kaimo visumos valia nebegalioja. Jis yra individas, ir nuo jo asmeninio apsisprendimo visa priklauso.

Šio indiviualybės atsiradimo pradžioje visiškai nesupratę, bažnytiniai personažai stipriai paskatino atšalimo nuo Bažnyčios vyksmą, sekuliarių draugijų, socialistų, vėliau — komunistinio judėjimo radimąsi. Nebebuvo galima pasikliauti senuoju santykiu, kuriame kunigas savo profesinės rolės (o ne asmeninių savybių!) dėka ir tradicijos galia, be jokio klausimo stovėjo aukščiau už parapietį. Reikėjo *naujai* sudaryti jų santykį, ir šis faktas leido tam tikrą elastiškumą. Parapietis suvokė, kad jis tapo reikšmingas kaip visai atskira bendruomenės dalis (tai yra, kaip individas), kad jis turi sprendimo galią, ir kad parapijos radimasis priklauso nuo, be kitų, ir jo sprendimo. Šis atidengimas reiškė religinio individualizmo ir kunigo — parapiečio santykių sekuliarizacijos pradžią. Parapietis pareikalavo tam tikrų teisių, kurias duoti kunigai buvo visiškai nepasiruošę. Parapietis buvo paveiktas naujosios tikrovės, su kuria jis buvo susidūręs; bažnytiniai sluogsniai liko jai svetimi.

Tikrasis ateizmas ir radikalizmas išsikristalizavo iš šių nuotaikų, katalizatoriaus vaidmenį atliekant 1) kunigijos nenorui ir nesugebėjimui perdefinuoti savo socialinę rolę mažesnės svarbos linkme, ir 2) radikalios tendencijos, tuo metu vyravusios Amerikoje, kaip ir visame apšviestame pasaulyje.

Būtų įdomu patyrinėti, kurios priežastys spyrė vienus išeivius sekuliarizuotis, laisvamanėti, bedievėti, ir panašiai kultūringai išnaudoti laisvalaikį, o kitus skatino pasilikti ištikimais motinos Bažnyčios globai. Atsivežti nusisteikimai, atvykimo laikas (ypač po 1905 m. nuotaikos čia suradikalėjo — Socialistų Sąjunga, pavyzdžiui, 1905 m. turėjusi 185 narius, kitais metais jau turi 726, o 1914 m. paauga iki 3,187), ir naujai susirasti draugai be abejo buvo sprendžiamųjų veiksnių tarpe. Tačiau visai galima, kad lygiai reikšminga bus šeimos padėtis pirmaisiais išeivijos metais. Šeimos žmogus, būdamas tokiu susidūrimo su naujosiomis laisvamanybės įtakomis momentu, galėjo likti joms abejingesniu, negu "burduose" susispietę viengungiai: viena, dėl to, kad įsipačiavęs žmogus iš viso labiau linksta į konservatyvumą ir dvasinį tingumą; ir, antra, todėl, kad šeimos žmogaus rolė, primindama panašią rolę Lietuvos kaime, tampa savotišku ryšiu su senomis tradicijomis ir senomis dalykų reikšmėmis. Kiekvienu atveju, *Angliakasių prisiminimuose* laisvamaniai, atrodo, daugiausia persekiojami kaip tik tų šeimos žmonių, "burdos" šeimininkų, o ypatingai jų žmonų, apie kurias pasiskaitęs, imi tikėti liaudies pasakų raganomis. Tuo būdu šeima lengvai galėjo tapti atsispyrimo prieš sekuliarizaciją tvirtove, juoba, kad ir bažnytinei įtakai ji buvo, moterų dėka, imlesnė.

Mechanikams pakėlė atlyginimą

Miesto eismo valdyba (CTA) pakėlė 266 savo elektrotechnikams atlyginimą po 30 c. per valandą iki 1955 m. sausio 1 d. 16 c. daugiau bus mokama nuo pereitų metų birželio 1 d., o dar po 5 c. daugiau bus pridėta nuo š. m. sausio 1 d. Tolimesni 5 c. bus pridėti š. m. birželio 5 d., o kiti tolimesni 4 c. 1955 m. sausio 1 d.

Anksčiau tiems elektro technikams buvo mokama po $2.42 per valandą. Unija reikalavo $3, nes tiek buvo mokama sanitarinio ir parkų distriktų elektrotechnikams. Dabar šių atlyginimas pakeltas iki $3.15.

THOR HEYERDAHL

PLAUSTU PER RAMŲJĮ VANDENYNĄ

II. PASIRUOŠIMAS EKSPEDICIJAI

6. *(Tęsinys)*

— Vadinasi, tu netiki, kad tai galima?

— Ne, tu esi pakvaišęs, — tik ne plaustu.

Dabar supratau, kad niekas nepatikės mano teorijai, kadangi tarp Peru ir Polynezijos yra neaprėpiama vandens platuma ir kad aš mėginau trumpai ir paprastai išaiškinti, pasinaudodamas priešistoriniu plaustu.

Karolis netvirtai pažiūrėjo į mane.

— Einame į miestą ir išgersime po burnelę.

Išėjome ir išgėrėme po ketvertą.

Tą pačią savaitę pasibaigė mano nuoma. Norvegijos bankas tuo pat metu pranešė, kad nebegaliu gauti dolerių. Valiutos suvaržymai. Susikroviau daiktus ir įsėdau į požeminį traukinį, einantį į Brooklyną. Ten dulinau į norvegų jūrininkų namus, kur valgis buvo stiprus ir geras, o kainos atitiko piniginę. Gavau kambariuką, bet valgiau kartu su jūros žmonėmis.

Įvairios išvaizdos ir blaivumo jūrininkai vienu dalyku buvo bendri, būtent: kai kalbėdavo apie jūrą, jie žinodavo ką jie kalba. Bet jų žinios apie plaustus buvo menkos. Plaustas — ne laivas, jis neturi nei kelio, nei bordų. Tai daiktas, kuriuo naudojamasi bėdos atveju, kol koks norint laivas ištraukia iš vandens. Vienas jūreivis kalbėjo su pagarba apie plaustus, jis juo išsilaikęs net tris savaites, kai vokiečių povandeninis torpedavo jo laivą Atlante.

— Bet plaustu negalima vairuoti, — jis pridėjo. Jis ėjo tai šonais, tai galais, tai ratu, pasiduodamas vėjui.

Bibliotekoj ieškojau aprašymų, rašytų pirmųjų europiečių, pasiekusių Pietų Amerikos Ramiojo vandenyno pakraščius. Prie aprašymų nebuvo pridėta braižinių ar paaiškinimų apie indėnų didžiuosius balsos medžio plaustus. Jie turėjo rojines bures, sliuižius ir ilgą irklą užpakaly vairuoti. Vadinasi, buvo galima juos vairuoti.

Savaitės slinko jūrininkų namuose. Jokio atsakymo iš Chicagos ar kitų vietų, kurioms buvau pasiuntęs savo mokslinio darbo nuorašus.

Vieną šeštadienį ėmiau ir užsukau pas laivų aprūpintoją Water Street'e, kur mane mandagiai užkalbino, vadinant kapitonu, kai paprašiau Ramiojo vandenyno jūrlapių. Susiviniojęs jūrlapius ir pasikišęs po pažastim pasileidau priemistiniu traukiniu į Ossining, kur būdavau nuolatinis savaitgalių svečias pas jauną norvegų porą, gyvenančią nuostabiai gražioj vietoj. Jis buvo anksčiau laivo kapitonu, o dabar tarnavo raštinės vedėju Fred Olsen linijoj New Yorke.

Aš išviniojau jūrlapius, ištiesiau juos ant žolės ir užklausiau Vilhelmą, ar jis tiki, kad plaustas galėjo nunešti gyvus žmones iš Peru į Pietjūrių salas?

Nustebęs jis žiūrėjo daugiau į mane, negu į jūrlapius, bet ilgai nelaukdamas atsakė, kad taip. Man pasidarė daug lengviau, nes žinojau, kad laivininkystė ir buriavimas buvo Vilhelmo amatas ir aistra. Mano nustebimui jis po to pareiškė, kad tai būtų tikra beprotystė galvoti apie tokią kelionę, apie kurią aš jam išsitariau.

— Bet juk ką tik pasakei, kad tokia kelionė įmanoma, — nutraukiau jį.

— Visiškai teisingai, — jis patvirtino. — Bet galimybės dingti yra tokio pat didumo. Juk tu pats niekad nesi buvęs ant balsos plausto, ir staiga tu užsimanei keliauti juo per Ramųjį vandenyną. Gal būt pasiseks, gal būt ne. Senieji Peru indėnai be abejonės turėjo daugelio kartų patyrimą kaip juos statyti. Gal būt dešimt plaustų nuėjo į dugną ir tik vienas išsilaikė — o gal ir šimtai amžiaus laikotarpy. Kaip tu sakai, inkos indėnai leisdavosi į atvirą jūrą, susitelkę į ištisus tokių plaustų laivynus. Atsitikus nelaimei, kaimyninis plaustas galėdavo išgelbėti žmones. Bet kas ištrauks tave iš vandens toli jūroj? Jeigu pasiimtum ir radiją pasinaudoti nelaimės atveju, ir tuomet tas nedaug tau padėtų, nes ne taip jau lengva rasti mažą plaustą tarp bangų tūkstančius jūrmylių nuo kranto. Užėjus audrai jus gali nuplauti nuo plausto kelis kartus, kol kas nors atvyktų. Geriausia, kad tu ramiai palauktum, kol kas nors ras laiko perskaityti tavo rankraštį.

Po savaitės vėl buvau Ossininge, su jūrlapiais po pažastim. Ir kai aš grįžau atgal, per jūrlapį buvo išbraukta mėlyna linija nuo Peru iki Tuamotų salų. Mano draugas kapitonas neteko vilties atkalbėti mane nuo šios minties. Mes sėdėjome valandų valandas, mėgindami apskaičiuoti plausto kelią ir laiką.

— Devyniasdešimt šešios dienos, — pareiškė Vilhelmas. — bet nepamiršk, tik ideališkiausiomis sąlygomis, plaukiant visą laiką pavėjui, ir sutinkant su tavo manymu, kad plaustu iš tikrųjų galima buriuoti. Tau reikia būtinai skaičiuoti keturius mėnesius, bet būti pasiruošusiam ir ilgesniam laikui.

— All right, — atsakiau patenkintas, — skaitykime trumpiausią laiką keturius mėnesius, bet padarysime per devyniasdešimt šešias dienas.

West 72nd Street, netoli Central parko yra vienas įstabiausių New Yorko klubų. Prie durų kabo mažutė blizganti misinginė aškaba "Explorers Club", duodanti pagrindo manyti, kad tuose mūruose yra kas nors nepaprasto. Tik įėjęs pro duris į vidų pasijunti, tartum būtum nusileidęs parašiutu į svetimą pasaulį, daug mylių nuo New Yorko dangoraižių. Uždarius užpakaly durís į New Yorką, pajunti atmosferą, primenančią liūtų medžioklę, laipiojimą kalnais ir poliarinį gyvenimą, o taip pat jausmą, tartum sėdėtum salone patogios jachtos, plaukiančios aplink pasaulį. Begemotų ir briedžių trofėjos, kaulai ir ragai, karo būbnai ir ietys, indėnų apdarai ir dievų paveikslai, laivų modeliai, vėliavos, fotografijos ir žemėlapiai gaubia klubo narius, kai jie čia susirenka šventei arba paskaitai apie tolimas šalis.

Po mano kelionės į Marquesas salas buvau priimtas į klubą aktyviu nariu ir, būdamas pats jauniausias narių tarpe, atvykęs į miestą retai praleisdavau susirinkimą. Kai vieną lietingą lapkričio vakarą užėjau į klubą, naujai priimtas narys, pulkininkas Haskin iš aviacijos aprūpinimo skyriaus, turėjo laikyti paskaitą ir parodyti visą eilę naujų kariškų išradimų ir patobulinimų, kurie, pasak jo, galėtų būti naudingi mokslinėms ekspedicijoms kaip į šiaurę, taip ir į pietus.

(Tęsinys)

LAICIZMAS PIETŲ AMERIKOJE

Rašo J. LAZDAUSKAS-TOLIUŠIS, Naujienų bendradarbis Urugvajuje

HUMANIZMO SALELĖ

Kai kuriose Pietų Amerikos valstybėse veikia pusėtinai tvirtos laicistinės srovės ir neblogai organizuoti jų judėjimai, kurie, stipriai gindami humanizmo principus, laimi lygiagrečias kovas kaip ir Vakarų Europos laicistai. Dvasinės kultūros klimatas ir bendros aplinkybės, kuriose tenka veikti, čia yra mažiau palankios negu Vakaruose, todėl iš dalies ir pati kova yra sunkesnė.

Dabartiniu laiku Pietų Amerikoje yra trys valstybės, šalia visų kitų, kur liaudiškiems elementams pavyko susiorganizuoti pagal humanistinio laicizmo tautinį ir net tarptautinį planą. Tai Argentina, Čilė ir Urugvajus.

Šias valstybes reiktų vadinti **liaudiškais Pietų Amerikos laicistų sąjūdžiais,** sudarančiais **humanizmo salelę** vidury tosios Amerikos, kuri vakariečiams kartais gal atrodo kaip ir svetima jų problemoms. Bet iš tikrųjų svetima nėra, ypatingai lietuviams. Ši salelė principiniai susideda iš Urugvajaus Respublikos, kurioje laikas nuo laiko susimeta, dėl tam tikrų politinių sąlygų, liaudiškieji sąjūdžiai iš Argentinos, Čilės, rečiau iš Brazilijos, o kartais ir iš Europos. Šioj salelėj šiandien matome ir Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinį, nors ir nepasireiškiantį savo aktingumu Lietuvos laisvinimo akcijoje, o tik simbolizuojantį Nepriklausomą Lietuvą, kas taip pat turi tam tikros moralinės reikšmės, nors ir surištos su stambiomis medžiaginėmis išlaidomis, kurių pareikalauja jo išlaikymas. Po to, kai generolai perversmo keliu paėmė Argentinos valdžią ir užsienių politikoj pradėjo orientuotis į Sov. Rusiją buvo suspenduoti diplomatiniai ryšiai su Nepriklausoma Lietuva ir kitomis Pabaltijo valstybėmis, kad nepykintų Maskvos. Dėl šios pačios priežasties ir buvusi Italijos katalikiškos vyriausybės galva De Casperi sąmoningai vengė diplomatinių ryšių atnaujinimo su Pabaltijo valstybėmis, kuriuos nutraukė buvęs vokiečių nacizmas ir italų fašizmas. **Nieko nekainuojančios** "krikščioniškos" De Casperi užuojautos Pabaltijo valstybėms dėl okupacijos **nieko nepadėjo:** tai buvo dar mažiau, negu pakištas "štingspirutis" po apalpusio žmogaus nosimi... Keista, kai iš naujo reikėjo suklpti po **Nauju0ju Kryžiumi,** bet taip yra. Ne katalikų, o kaip sykis laicistų spauda ir Urugvajuje turi plačiausia atidarytas savo skiltis kovojantiems už Lietuvos laisvę lietuviams. Urugvajaus spaudos veteranas, stambiausias šios valstybės dienraštis "El Dia", laicistų leidžiamas ir laicizmą ginantis, beveik nėr tos savaitės, kad savo skiltyse nekalbėtų už Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymą — už okupacijos nusikratymą. Taigi, ne dogmatizmas ir ne oportonizmas daugiausia padeda ir lietuviams jų taip sunkioj kovoj prieš vergiantį komunizmą — už laisvės atstatymą ir įtvirtinimą pasaulyje.

Laicizmas Argentinoje

Argentinos atveju, ir po peržvelgimo politinės jos evoliucijos bei svarbesniųjų pakaitų švietime (Naujojo Orientalinio Kryžiaus kryptimi) galima būtų rašyti apie galimas konsekvencijas to spektaklio, kurį gali suvaidinti vien materializmo ir misticizmo linkme orientuojama ir brutalinama liaudis, brukant jos galvosenon vien medžiaginį ir mistinį aspektą, kuris palieka intelektualinį elitą jo liūdnam likimui, be dvasinės kultūros šaltinių ir akcijos, šalia laisvos konfesinės ir komunistinės spaudos, bet su uždrausta liberalų bei socialistų spauda, su išardytomis jų organizacijomis ir sudegintais lokaliais.

Taip pat ir prancūzų Jean Macē[1]) negalėjo asistuoti labai panašios situacijos, kurią buvo sudaręs Prancūzijoj valdiškasis kunigaiklčio-prezidento perversmas 1852 metais — prieš 100 metų. Tos pačios priežastys, tie patys efektai.

Bet kas kovoja, tas nepasiduoda taip lengvai paklupdomas. Rašytojo Jean Macē ir jo pirmųjų bendradarbių pavyzdžiu, argentiniečiai laicistai pasirodė tvirta savo rezistencija: 1946 m. gruodžio mėn., jau persekiojami, sušaukė savo pirmąsias sesijas, kuriose aptarė tolimesniosios kovos gaires. Jų entuziazmas nebuvo sutriuškintas, nors klimatas iš valdovų ir reakcininkų pusės vis labiau buvo deginantis ir prievartaujantis.

Stebint argentiniečių laicistų organizaijas, jų slopinimą bei persekiojimą, kurį kenčia vadovaujantieji organai tokių sąjūdžių kaip **Accion Laica Argentina, Liga Argentina de Cultura Laica, Ateneo Liberal ir jų spaudos organas "Liberalis"** (nekalbant jau apie socialdemokratų ir liberalų partijas, kurios verčiamos pasirinkti vieną iš trijų: arba **sustoti veikus,** arba **pereiti į pogrindį,** arba **pasirinkti egzilę**) galima būtų pasakyti: **nežiūrint kas su jais bebūtų daroma ir toliau, tai vistiek jie, kaip ir lietuviai Lietuvos laisvinimo kovoje yra tvirtai įsitikinę į tai, kad vieno ar dviejų mūšių pralaimėjimas nesulaikys nuo galutinio visos kovos laimėjimo.**

Laicizmas Čilėje

Ši valstybė, kur katalikų Bažnyčios imperatoriška įtaka tebėra dar neišgyvendinta iš realaus tautinio-politinio čilėnų gyvenimo, pažįsta tarpinę situaciją tarp žydinčio urugvajiečių laicistinio stovio ir sunkiosios argentiniečių laicistų situacijos.

Čilės laicizmas tampriai rišasi su tokiais įžymiųjų intelektuaų laicistų vardais, kaip **Bilbao**[2]), **Barros Arana**[3]) ir **Letelier**[4]), kurių filosofine galvosena vadovaujamasi tautinėje laicistų organizacijoje **Accion Laica America del Sur,** įsteigtoje 1950 m., šiandien pačiame savo išsivystime, veikliai dirbant plačios akcijos dirvonuose ir susilaukiant vis didesnio pritarimo iš liaudies, mokytojų ir profesorių pusės.

Laicizmas Urugvajuje

Labai skirtinga Urugvajaus laicistų padėtis, kur Laicizmas giliai įleidęs šaknis didesnėje gyventojų dalyje. Jis čia turi savo pirmūnus ir apaštalus dar iš XIX šimtmečio laikų. Didisai humanistinio liberalizmo lyderis Josē Batlle y Ordonez[5]), pagrindinis tautinės urugvajiečių vienybės ir pilietinės liaudies sąmonės ugdytojas, ir daugiau pedagoginėje srityje specifiniai laicistas Jose Pedro Varela[6]) privedė Urugvajų prie stambių reformų ir aiškiai jaučiamos pažangos, atnešusios **liaudies mokyklą,** kuri buvo pati pirmoji visoje Lotynų Amerikoje. 1901 metų švietimo įstatymais buvo patikrintas ir Universiteto veikimas tais pačiais **liaudies mokyklos** pagrindais, pritaikant konstitucinius principus.

Urugvajaus liaudies švietimas ir mūsų dienomis yra pats progresyviškiausias, nors ir su dideliais trūkumais, o taip pat ir palankiausiai vertinamas, iš technikinio taškaregio žiūrint, visoje Lotynų Amerikoje; be to, jis yra **gratuito (neapmokamas) visuose trijuose švietimo laipsniuose: pradinėje, gimnazijoje ir universitete.** Neturtingiems mokiniams duodami veltui ir mokyklos vadovėliai.

Tą, kuo prosovietinis elementas taip labai giriasi, Urugvajaus humanistinis liberalizmas jau nuo 1901 metų yra davęs savo liaudžiai, be "proletariato diktatūros" ir be mirties bausmės įstatymo apsieidamas. Tegul susilygina sovietizmas su humanistiniu liberalizmu! Ne atžagareiviams tas padaryti! Jau 48 metai sukako kaip Urugvajuje panaikintas mirties įstatymas ir išgyvendintas iš gyventojų galvosenos noras žudyti savo politinius priešininkus. Politinį banditizmą tuojau atstatytų prosovietinis ir naci-fašistinis elementas, jei jam pasisektų smurto ir apgaulės keliu (legaliu ir švariu būdu jie niekad nepaims) Urugvajaus valdžią.

Jei šiandien, būdamas dargi ateiviu ir visai neturtingu lietuvių laikraštininku, esu tikras visu 100%, kad mano vaikai čia galės baigti universitetą, ir net gauti valstybinę stipendiją (becą), jei norės, baigti kurį nors iš geriausių pasaulio universitetų (JAV, Anglijoj ar Vokietijoj), ir niekas jų nesušaudys, nei į koncentracijos stovyklas (jų nėra) neištrems dėl skirtingų politinių pažiūrų valdžiai ar priešingos jai akcijos. Nepersekios, jei tėvas nėra lojalus kapitalistinei santvarkai. Tai vis nuopelnai humanistinio liberalizmo, kurį čia turi įgyvendinę kovingieji laicistai, ir kuris, kaip nesunku numanyti, negali nebūti tuo, kuo nesižavėčiau ir ko nepropaguočiau savo dvasinės kultūros akcija net ir lietuvių spaudoj, kurioj bendradarbiaudamas jaučiu didelį dvasinį pasitenkinimą ir nusiraminimą.

Humanistinis liberalizmas man yra didesnis už visus sukaustytus pasaulio dievus. Ne sovietizmas. Ne naci-fašizmas. Ne klerikalizmas ar kuris kitas dogmatizmas. Ir ne kapitalizmas, prieš kurį kovoju.

Jūs, liaudies vaikų tėvai, stenkitės, kad jūsų vaikučiai būtų sveikai maitinami ir švariai aprengiami, o jiems švietimą, auklėjimą ir mokslą duosiu veltui aš, nes jūsų vaikai yra kartu ir mano vaikai, kuriais negaliu nesirūpinti! Šioj dvasioj ir prasmėj kalba laicistinės Urugvajaus Valstybės švietimo įstatymai visiems gyventojams, taigi ir čia gyvenantiems lietuviams ateiviams, nors didesnė jų dauguma dar vis nedasiproti stropiai pasinaudoti šia ypatinga privilegija, kurios neturėjome nė savo gimtajame krašte. Dar vis didesnė čia gyvenančių lietuvių dauguma tebepasitenkina savo vaikus leisdami į siuvėjus, batsiuvius, tekintojus, mechanikus ir panašius smulkius amatininkus. Mūsų tautiečiai turėtų imti pavyzdį iš čia gyvenančių žydų: 75% jų jaunuomenės lanko universitetą, puikiai išnaudodami tą auksinę progą, kurios nei Izraelyje dar neturi.

Humanistinis laicizmas etikoje, kaip ir visose kitose srityse, laisvanoriškai priima variaciją (įvairumą), kurį vertina ne kaip blogį, kurį neišvengiamai reikalinga toleruoti, bet kaip gėrį (gerovę), kurios reikia pageidauti kaip žmogaus dvasinio (net ir medžiaginio taip pat) praturtinimo bei gerovės principo, kaip neišsenkančio žmoniojs progreso, pažangos ir amžinosios vilties šaltinio.

Pareikštas ar nutylėtas didžiųjų sielos vairuotojų noras yra išreikštas maždaug šitokioj formoj: **Galvok, kaip aš galvoju!** Platono, Aristotelio, Zenono ir Epikūro skelbtosios moralės yra buvusios ekumeniškos. Moralės pasaulis, jiems atrodė, turėjo būti apimtas vienu ir tuo pačiu įstatymu. Toki jų buvo svajonė.

Bet iškilo humanistinis laicizmas, ir, kai pracitis kiekvienam sakė: **žiūrėk į mane!,** tai jis dabar garsiai pasauliui sušuko: **Žiūrėk į save patį!** Tą savo pasakymą jis nuolatos kartoja: **būk katalikas, būk protestantas, būk stačiatikis, būk žydas, jei tavo sąžinė ir tavo pramatymas prie to tave traukia; būk valstietis liaudininkas, būk socialdemokratas, būk tautininkas, būk krikdemas — būk marksistas, platonistas, komtistas (ne komunistas!), espinotistas, jei visa tai tave žavi ir traukia, bet pirm visko, būk tu pats: būk žmogum žmonišku — humanistu. Nebūk razbaininkas!**

Praeitis sakydavo: **tu galvoji kaip aš, esi mano brolis!** Humanistinis liberalizmas sako priešingai: **tu negalvoji kaip aš, o galvoji kaip tu pats ir nori viską gerai ištirti kas aš toks esu — dvigubas mano brolis esi!**

Skaitydamas prosovietinę ar pronacifašistinę d o g m a t i k ų spaudą, žmogus pajunti štai ką: jei į savo rankas valdžią paimtų prosovietinis ar pronacifašistinis dogmatikų elementas, tai lietųsi jų priešininkų kraujas persekiojimais, trėmimais, kalinimais ir šaudymais, bet kai humanistinis liberalizmas valdo — nesilieja jo priešininkų kraujas!

Tai kaip geriau? Kaip žmogui smagiau ir saugiau gyventi?

Humanizmas žmonėms neša saugumą, pašalindamas baimę ir nevilti; jį ugdo ir puoselėja laicizmas, kuris visuomet turėjo ir dar tebeturi labai gerai organizuotų priešininkų, kurių visuomet turėjo laisvė ir tolerancija; ir daug, nors ir menkiau organizuotų, prietelių bei draugų kurių taip pat visuomet turėjo laisvė ir tolerancija.

Humanistinio laicizmo priešininkai yra laisvės ir tolerancijos priešininkai, kurie Lietuvoje net ir vaikus prievarta versdavo giedoti ir tokias giesmes kaip ši: "Šventas Dovydai, Karaliau žydų, susimilk ant mūsų!", kuriose Lietuvos jaunuomenė tegalėdavo pajusti tik nusižeminimą, nes jose lietuvybės, lietuvių kultūros bei humanistinės lietuvių dvasios, kuri lietuviuose taip ryški, niekad nebuvo, kaip nėra šiandien Lietuvos okupantų išleistose Lietuvoje švietimo vadovėliuose mokyklas lankantiems lietuvių liaudies vaikams.

(Tęsinys 6-me pusl.)

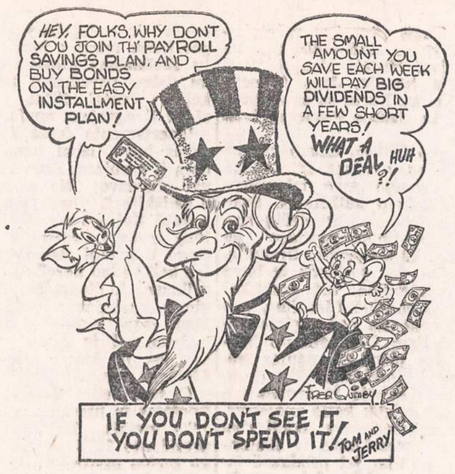

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Lietuvių Krautuvėj didelis pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams

ŽEMOS KAINOS
LENGVI ĮMOKĖJIMAI
TUOJAU PRISTATOMA

Baldai gazai užsakyma

ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.
2316 W. ROOSEVELT ROAD — Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30

Lietuvių Auditorija
3133 So. Halsted Street
Telef.: VIctory 2-6172

KETURIOS SALĖS
IŠNUOMOJAMOS VESTUVĖMS IR POBŪVIAMS SU MAISTU AR BE MAISTO.
Susirinkimams ir konferencijoms salės veltui

Kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį grojant BALIO PAKŠTO orkestrui
ŠOKIAI
Pradžia 8 valandą vakaro
Sekmadieniais šokiai 7:30 valandą, įėjimas neapmokamas.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Valdyba ir direktorjai, baigdami 1953 metus, taria širdingiausią ačiū visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams bei draugams už praėjusiais metais suteiktą privilegiją teikti patarnavimus finansiniuose Jūsų reikaluose. Prašome ir toliau mus remti, patariant savo draugams padėti taupomus pinigus į šią tvirtą, lietuvių tvarkomą, finansinę įstaigą, kuri per daugelį metų išmoka taupytojams vienodai aukštą dividendą.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION jau 30 metų saugiai ir pelningai aptarnauja Chicagos lietuvius jų biznyje. Ji yra tvarkingai ir sąžiningai vedama žmonių, turinčių ilgų metų patyrimą. Dar didesniam saugumui kiekvieno taupytojo pinigai šioje įtaigoje yra pilnai apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Gov't.

Kviečiame visus pas mus, kur saugumas, aukštas dividendas ir malonus patarnavimas užtikrintas. Kas padės pinigus iki sausio 15 dienos, tam dividendus užskaitysim už visą mėnesį.

Metinių švenčių proga vaikučiai, atsilankiusieji su tėvais, gaus dovanų veltui; suaugusieji taip pat gaus ką nors atminimui. Per 1953 metus mūsų turtas paaugo virš $2,000,000. Dabar visas mūsų įstaigos turtas siekia arti $12,500,000.

JOHN PAKEL, prezidentas

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6234 SOUTH WESTERN AVENUE — Telefonas: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Nugaros skaudėjimas?
Greitai palengvinkite įkyrų nugaros raumenų skausmą vartodami Johnson's Back Plaster — beveik taip kaip nešiodamiesi šildančią pa duškėlę. Plasteris atveda šildantį gaivinantį kraują į skaudančią vietą, sustiprina pailsusius raumenis. Gaunamas visose aptiekose.

Johnson's BACK PLASTER

HIGHEST Bank Interest Rate IN THE CITY
2%
INTEREST ON SAVINGS
THE EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO
LA SALLE AT ADAMS
MEMBER F.D.I.C.

Deposits Made to January 11th at 6:00 P. M. earn interest from January 1st.

A Lifetime Christmas Gift of Joy
The LEADER Among Fine Sewing Machines
VIKING ZIG-ZAG
Made of the Finest Swedish Steel
a free VIKING to YOU

Dial your stitch!

If Any Machine in the World Can Do What a Viking ZIG-ZAG Can... FASTER... EASIER... BETTER!
Made of the Finest Swedish Steel
50 different Sewing Operations Without Extra Attachments
Call or Write for FREE HOME DEMONSTRATION and Trade-In Estimate on Your Old Machine! Easy Terms!
Good Housekeeping — UL
AUTHORIZED SALES & SERVICE
3205 Fullerton Ave.
Chicago 47, Ill.
Tel. ALbany 2-0440
Week Days open to 8 p.m.
Sundays 12 to 5 p.m.

Automobilių taisymas

Darbas atliekamas prityrusių mechanikų. Dirbtuvė atidaryta nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vak. M. ČESAS, 5842 So. Green Street (kieme)
Tel. WEntworth 6-6699

PRAMONINIŲ NAMŲ UŽLAIKYMAS
813 WEST 35th STREET
"Tuck-pointing", Garu nuvalymas, Mūrijimas, Išorinis dažymas, Pilnai apdrausta.
Apie langus aplipdymas.
24 val. telefonu patarnavimas.
Veltui apskaičiavimas.
VIrginia 7-4087—YArds 7-2641

PERKRAUSTYMAI (MOVING)
Perkraustau baldus ir kitus daiktus vietoje ir iš tolimesnių distancijų.
Turiu naują didelį sunkvežimį (truck) ir apdraudas (insurance) pervežamiems daiktams.
Patarnauju pigiai ir sąžiningai.
Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7096
CHICAGO 29, ILL.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS

(Atkelta iš 5 psl.)

Čia, Urugvajuje, dėka **laicistinei mokyklai,** nei žydų vaikai neverčiami giedoti šios giesmės apie buvusius žydų karalius. Asmeniniai tenka dažnai užtikti čia gyvenančių senų žydų iš Lietuvos, kurie skundžiasi savo vaikais maždaug šitaip: "Ui, tegul juos kur — tuos mūsų vaikus! Nei jie žydiškai nori kalbėti, nei jie garbina to Jehovos (Dievo), nei jie rabinui kepurės eidami pro šalį pakels! Tik eina galvas iškėlę su savo laicizmu".

Humanistinis laicizmas Urugvajuje yra sukūręs ateivių jaunuomenės nutautėjimui labai palankią aplinkumą, nes čia niekas nėra nei persekiojamas, nei ujamas. Valstybinėj Urugvajaus mokykloj ateivių vaikai traktuojami vienodai su vietiniais. Šalia vienas antro sėdi urugvajiečių, lietuvių, vokiečių, lenkų, žydų ir kitokių tautybių ateivių vaikai, naudodamiesi lygiomis teisėmis bei privilegijomis, ir joks mokytojas neišdrįs pritaikyti jiems rasinės ar religinės diskriminacijos. Suprantama, jog ši aplinkuma ateivių jaunuomenėj labai greit apkrečianti asimiliacija — urugvajišku patriotizmu. Pirmiausia ši jaunuomenė pajunta, kad čia kažkaip geriau, jaukiau, saugiau, negu jų tėvų gyventose senose tėvynėse. Pirmoj eilėj jaunuolis čia pradeda didžiuotis humanistine savo krašto kultūra ir jo politine santvarka, nieko nepersekiojančia, nieko nežudančia.

Urugvajuje gyvenančių lietuvių vaikai gieda ne giesmes apie Dovydą ar Staliną, bet jautriai kalba apie **Torkemadą** ir didžiąsias istorijos biografijas. Mirties bausmė eretikams arba jų simpatikams, sumetant juos gyvus ant degančių ugnies laužų, antireliginiai veikia į humanistinius ir Urugvajaus lietuvių jaunuomenės jausmus. Parėję lietuvių vaikai iš mokyklos kalbasi tarp savęs ir savo tėvams pasakoja, kad senovėj Bažnyčia žudžiusi savo priešininkus panašiai kaip šiandien žudančios diktatūros; kad **Fray Tomas de Torquemada** (veikęs 1420—1498 metais), pagerbtas Šventojo Sosto jį paskiriant Adjunto prie Inkvizicijos Ispanijoj, ėjęs savo pareigas dideliu žmonių moralizavimo užsidegimu. Per 17 metų savo teroristinio darbo jis nuteisęs ir gyvus ugnies laužuose sudeginęs 8,800 Bažnyčios priešininkų, nors **žmoniškas Dievas to visai netroškęs;** kad 100,000 žmonių susmaigstęs ant kolų už mėginimą pabėgti iš Inkvizicijos kalėjimų; kad apie 90,000 savo politinių priešininkų nuteisė kalėti iki gyvos galvos; kad tūkstančiais žydiškų biblijų egzemplioriais kūrenęs degančius laužus ir sukonfiskavęs nužudytųjų turtus katalikų Bažnyčios labui.

— Argi ne panašiai komunistų diktatūra Lietuvoje dabar elgiasi su savo priešininkais? — tai klausimas, kurį tenka kartais išgirsti tėvams ir savo vaikų, kai jie grįžta iš mokyklos.

Bet jie nevadina **Fray Tomas de Torquemada** razbaininku ir tikrai dar nežino, ar jis jau kanonizuotas (paskelbtas šventuoju), ar dar ne; jie tik stengiasi įsigilinti į tai, ar jis naikino žmones iš pasitenkinimo, ar skerdė juos Bažnyčios "Instrukcijų Inkvizitoriams" įsakytas, panašiai kaip komunistai ir nacifašistai įsakyti žudo diktatūrų priešininkus, degindami juos pečiuose, marindami koncentracijų stovyklose, kalėjimuose, žiauriu traktavimu arba iš nelaisvės mėginančius pabėgti užpiūdydami specialiai išdresiruotais policiniais vilkų veislės šunimis, kurie sudrasko savo nelaimingas aukas priespaudos ir tironijos sargų akivaizdoj. Principiniai kaltus atranda ne žmones — pavaldinius, bet sistemas ir jų viršūnes, kurios turi subordinavusios ir šunis ir žmones nežmoniškiems aktams.

Iš visų Lotynų Amerikos valstybių Urugvajuje yra pats mažiausias komunistų ir kitokių diktatūrų šalininkų nuošimtis. Jie čia laikomi **mendigos espirituales** (dvasiniais ubagais) dėl tos priežasties, kad jie mirties bausmę ir persekiojimą laiko **justicia ir razon** (teise ir tiesa), tuo tarpu kai visi kiti skaito ne kuo kitu, kaip tik kriminaliniu nusikaltimu.

Savo tautybės išlaikymo norų vedini žydai ateiviai Urugvajuje turi 11 savo tautiniai konfesinių mokyklų 40,00 žydų kolonijoje, kuri tas mokyklas išlaiko savo privatinėmis lėšomis; kitokių tautybių ateiviai turi po žymiai mažiau savo tautinių mokyklų, o kai kurie ir visai jų neturi, kaip lietuviai, kurie labai skubina su bažnyčių statybomis, tuo atitraukdami lėšas nuo lituanistinių mokyklų įkurdinimo ir jų išlaikymo mūsų išeivijoje. Ne vien tik dabartiniai Lietuvos okupantai lietuvių tautą ir jų kultūrą naikina.

Bet ir baigę tas tautiniai konfesines mokyklas ateivių vaikai kažkaip nejučiomis išeina daugiau ar mažiau laicistais, daugiau ar mažiau nepriimančiais dogmatinės hegemonijos ir diktatūrinės santvarkos.

Nors per savo spaudą ir turimas radijo stotis dogmatikai, puldami **laicistinę mokyklą,** sako, kad "moderninė laisvė jaunuomenės švietime yra **atentatas** prieš tiesos ir gerbūvio teisę, **nuodai** jaunuomenės inteligencijai ir valiai, **pavojus** pačiai žmonių bendruomenės egzistencijai!", ir argumentuoja visais būdais, kad tik uždengus tiesiai į veidą šviečiančią **humanistinio laicizmo šviesą...** Bet pasisekimo vistiek neturi. Ir kaip gi turės?

Vergija, fizinė ir dvasinė, buvo priimta ir praktikuota šimtmečių bėgyje ir labiau evoliucionavusiose bendruomenėse, kaip Graikija, ir remia didžiųjų mastytojų kaip Platonas, kuriam vergija buvo kaip ir pažangos sąlyga. Bet pats Platonas vergu būti nenorėjo.

Šiandien tik komunistai tokios "pažangos" tetrokšta. Dvasinė ir fizinė vergija Urugvajuje jau seniai panaikinta ir užmiršta, — kas šiandien jos sugrąžinimo norėtų?

Senovės romėnai linksmindavosi savo olimpijadose bei cirkuose, šerdami žvėris gyvais žmonėmis. Jų laiko moralė visai nesmerkė viso to. Kas šiandien panašaus dalyko trokšta? Kas šiandien tyli, visai neprotestuoja, kai žudomi ir persekiojami politiniai priešininkai?

Komunistai, naci-fašistai ir vienas kitas praeities pelėsiais atsiduodąs klerikalas.

Senovės Amžinojoj Romoj vaikai buvo savo tėvų nuosavybė, o šiandieniniais — totalitarinės valstybės nuosavybe verčiami. Senovėj tėvai su savo vaikais elgėsi pagal savo skonį ir žudė, jei norėjo. Kas šiandien panašiai elgiasi, skatinant vaikus persekioti ir net žudyti savo tėvus, o pastaruosius — savo vaikus?

— Komunistai!

Ir ar jie, šitaip darydami, atstovauja praeitį, ar dabartį — dešinizmą, ar kairizmą?

Verta gerai pagalvoti mums visiems, ar šitoks "komunizmas" iš tikrųjų yra komunizmas?

Kol humanistinio laicizmo kultūros Urugvajuje nebuvo, visiems gyvenimas liūdnas buvo: katalikai negalėjo pakęsti protestantų ir kitokių religijų žmonių, vienas civilinis karas bei politinis perversmas sekė kitą. Šiandien tos neapykantos jau kaip ir nebėr. Šiandien niekas legaliai nieko negali žudyti bei persekioti. Tokios teisės jau nėr.

Tai prie kokios santvarkos ir kokios žmonių moralės bei galvosenos saugiau ir žmoniškiau gyventi?

1) **Jean Macé,** prancūzų rašytojas-laicistas, gyvenęs 1815—1894 m., parašęs veikalus: **Moralė akcijoj, Duonos šmotelio istorija, Jono Pranciškaus idėja,** ir kt. Kartu su savo draugais įsteigė **Laicistinio Prancūzų švietimo Lygą.**

2) **Francisco Bilbao,** čilėnų rašytojas ir politikas, gyvenęs 1823—1865 metais. Pasižymėjo savo talentingu iškalbingumu, kaip kalbėtojas. Susižavėjęs liberalinėmis europiečių srovėmis, Čilės sostinėje **Santiago de Chile** mieste įkūrė **Lygybės Draugiją.** Nors teoretinė jos paskirtis ir buvo specifiniai laicistinė, bet praktikoj daugiau buvo politinė filosofinė, nes ji daugiau siekė ne pedagoginio laicizmo įsigalėjimo, bet politinio liaudies auklėjimo pagal tas naujas sroves. Politinė ir intelektinė šios draugijos įtaka valstybėje ir visuomenėje buvo labai didelė: keitė ministrus, numatė ar rekomendavo kandidatus į respublikos prezidentus ir skalavo visuomenės opiniją; jai priklausė talentingesnieji intelektualai, naujų kultūrinių ir literatinių srovių paveikti grožinės literatūros kūrėjai ir dinamiškąji liberalizmą puoselėję žurnalistai. Dėl šios priežasties Bilbao ištiko persekiojimas: 1850 metais paskelbta katalikų Bažnyčios ediktų jis buvo pirmiausia ekskomunikuotas. Greičiausiai už jo išleistą knygą **Sielos biuleteniai,** kurioje nušvietė tikybinį katalikų kunigų amoralumą, pridengtą krikščioniškosios dorybės skraiste, po kuria aiškiausiai matomas skelbtųjų Kristaus idealų **išdavimas ir išniekinimas.** Pati draugija, kaip ir jos įkūrėjai bei teoretikai buvo įvairiausio pobūdžio santažų ir atentatų objektu. Pagaliau draugija buvo uždrausta, o principinis jos įkūrėjas — ištremtas į svetimus kraštus. Tremtyje būdamas rašė, kad jo ištrėmimas dar kartą patvirtinęs jo iškeltų argumentų nesugriaunamumą, kad jo ištrėmimas iš gimtojo krašto dar kartą patvirtines iškeltus kaltinimus Romos Bažnyčiai, kuriai Čilėj, kaip daugumoj ir visur kitur, vadovauja ne patys čilėnai dvasiškiai, bet kitataučiai, tunką tamsios Čilės liaudies prakaitu vardan Dievo ir Jo Sūnaus... svetimame krašte. Bet "po šių netolerantų ir moraliai sugedusių žmonių, ateis dar kiti, gal dar žiauresni ir už šiuos, kurie taip pat stengsis visiems įkalbėti, kad ateje išgelbėti žmonijos, ir prie kurių taip pat reikės priprasti... Tai bus paskutiniai kraugeriai. (Čia tai kaip ir naci-fašizmo ir komunizmo atėjimo išpranašavimas. — JLT). Po to ateis arba žmonių ir liaudžių galutinis išsilaisvinimas, arba — jų ir dabartinės civilizacijos galutinis žlugimas". Čilės liaudis teisingai jį vadina **Laisvės Apaštalu Amerikoje.** Bilbao mirė tremtyje, Buenos Aires mieste (Argentinoje), kur paskutinius savo gyvenimo metus pašventė filosofiniams darbams, kuriuos jis labai mylėjo. ir paliko parašęs du stambiu savo filosofinių raštų tomu.

3) **Diego Barros Arana,** čilėnų rašytojas ir istorikas, gyvenęs 1830—1907 metais. Dėl savo silpnos sveikatos priverstas apleisti advokatūrą, atsidėjo istorijos ir literatūros studijoms. Buvo Literatūros Istorijos profesorium ir Humanitarinių Mokslų dekanu. Jo garsios žurnalistinės kampanijos ir polemikos su atžagareiviais buvo priežastimi jo ištrėmimo iš gimtojo krašto (Čilės) į Argentiną, iš kur persikėlė į Urugvajų, o iš čia — į Braziliją. Tremtyje gyvendamas surinko labai svarbių duomenų apie Amerikos istoriją. Vėliau padarė labai svarbius istorinius tyrinėjimus **Madrido Istorijos Akademijos, Indias ir Simancas archyvuose.** Jo istoriniai darbai buvo apštūs ir gilūs, ką matome iš jo paliktų mokslinio pobūdžio veikalų, dar ir šiandien daugelio cituojamų ir giriamų, kaip: **Bendroji Čilės nepriklausomybės istorija, Don Hernando de Magallanes gyvenimas ir kelionės, Pacifiko karo istorija, Visuotinoji Čilės istorija** ir kt., kas jį pastatė greta pačių įžymiausių Amerikos rašytojų-publicistų. (Plačiau apie Magallanes žiūrėti pačioj šios paraštės apačioj: 7).

4) **Valentin Letelier,** čilėnų profesorius ir juriskonsultas (teisinis patarėjas), gyvenęs 1852—1919 metais. Buvo **Santiago de Chile Universiteto** rektorium ir rekopiliavo Čilės Respublikos Legislacijos (įstatymus leidžiančių institucijų — Parlamento, Senado ir Egzekutyvo) darbus už 1811—1845 metų laikotarpį. Paliko parašęs daug veikalų, iš kurių tesuminėsime tik pačius svarbiausius: **Žmogus istorijos šviesoj, Laicistinio švietimo filosofija.** Laicistinės valstybės ir jos pagrindinių institucijų genezė. ir kt.

5) **Jose Batlle y Ordonez,** garsus urugvajiečių politikas, liberalinės raudonųjų partijos. (Partido Colorado) teoretikas ir vadovaujantis asmuo, vienas labiausiai žinomų valstybės vyrų Amerikoje, gyvenęs 1856—1929 metais. Plataus masto žurnalistas ir šauniai kovingas polemistas su atžagareiviais, energingai kovojęs politikieriaujanti klerą, militarines ir kitokias diktatūras, kas jį neprarastai išpopuliarino visoje Amerikoje. Buvo du kart Urugvajaus Respublikos prezidentu: nuo 1903—1907 metų ir nuo 1911—1915 metu. Visuomet savo liaudies išrinktas. Prezidentaudamas numalšino Baltųjų partijos (Partido Blanco) nuolatos ruoštus kruvinus sukilimus, atstovavusius didžiuosius žemvaldžius, čia vadinamus latififundistais-dvarininkais bei feodalais, ir šitaip išgyvendino labai daug žmonių kraujo praliejusius politinius perversmus ir civilinius Urugvajaus karus. Pravedė plačias politines, ekonomines, socialines ir kultūrines reformas. Iš jų labiausiai paminėtinos šios: **1917 metų Konstitucija, darbo įstatymai ginantieji dirbančiųjų interesus, gimnazijų provincijoje ir Moterų Universiteto Montevideo mieste įsteigimas, divorso (perskyrų) įvedimas ir Bažnyčios iš Valstybės galutinis išjungimas, ir ypatingos svarbos turėjęs gratuito — neapmokamo liaudies švietimo problemos išrišimas.** Savo politinių priešininkų, atžagareivių du kartus buvo iššauktas į dvikovą, bet abu kartus ir čia laimėjo. Savo iššaukėjus į dvikovą, kurie troško jo kraujo ir mirties, užsivesdavo ant aukštos uolos viršukalnės ir čia jiems pasakydavo prieš įvyksiant dvikovai šiuos žodžius: **"Ir šioji lygioj kovoj turės eiti skradžiai žemėn arba laisvės mylėtojai ir narsieji jos gynėjai, arba nuožmūs ir moraliai sugedę jų priešininkai, kurie nemoka, nenori ir nesugeba pakęsti priešingos jiems minties žmonių gyvybės ir jų skelbiamos ideologijos!".** Jo vardu dabar pavadintos miestų gatvės, keliai, plentai, tiltai, gimnazijos ir viena Urugvajaus apylinkė, **Lavalleja** departamente (apskrityje). Bet kol gyvas buvo, labai nemėgo, kad kas nors jį garbintų. Savo gerbėjams dažnai sakydavo: **"Ne garbinkite mane, o padėkite iš visos savo širdies man kovoti! Kol gyvas esu, dar galiu būti jūsų ir savo brangiųjų idealų niekšingu išdaviku! Nedarykite taip žioplai, kad vėliau nereiktų gailėtis".** Jam priklauso ir dienraščio "El Dia" įsteigimas, kurį dabar leidžia ir redaguoja du palikti jo sūnus, labai due padetantieji ir užjaučiantieji ir lietuviams jų kovoj prieš dabartinius Lietuvos okupantus.

6) **José Pedro Varela,** urugvajiečių švietėjas ir literatas, gyvenęs 1845—1879 metais. Išrinktas Respublikos prezidentu 1875 metais. po metų laiko turėjo pasitraukti dėl iškilusio civilinio karo. Labai išgarsėjo kaip pedagogas ir Urugvajaus švietimo sistemos reformatorius, "išpašalvonines" iš mokyklos fizinį mokinių baudimą—tortūravimą. Jis čia visur vadinamas **laicistinės Urugvajaus mokyklos tėvu ir apaštalu.** Mokyklas lankanti jaunuomenė jo atminties pagerbimuose skaito apie jį paskaitas ir dainuoja jo garbei dainas: **"Dėkui tau, dėkui tau, dėkui tau, Varela, jei mus čia šiandien niekas jau nespardo!** Parašė: **Laicistinis liaudies švietimas, Laicistinio liaudies švietimo enciklopedija, Laicistinės mokyklos legislacija** (įstatymų leidimas liaudies švietimo reikalais). 1863 metais išleido savo poezijų rinkinį: **Dingę aidai** (Ecos perdidos), tai bus kaip ir dingęs mušamų vaikų verkimas mokyklose, arba dingęs jėzuitizmas. Įsteigė **Liaudiškojo švietimo Prietelių Asociaciją,** ir po to, amžinai užmerkė savo dideles akis.

7) **Hernando de Magallanes,** portugalų jūrininkas, gyvenęs 1470—1521 metais. Savo tėvynės tarnyboj buvo toli gražu ne paskutinis, bet, susikirtęs su savo krašto Karalium, 1517 metais persikėlė į Ispaniją. Tai buvo **labai gabus nautikos (jūrininkystės) moksle žmogus.** Praktiškai jis įrodė, kad nuvažiavimui į Indiją nereikalinga daryti alkūnės sukant pro **Buena Esperanza** (Geros Vilties) iškyšulį, jei pradėsi plaukimą iš Vakarų, kuo buvo patvirtinta plaukimo galimybė priešinga kryptim, 1505 metais **karaliaus Alfonso de Albuquerque** (Albukerke) įsakymu išplaukė į Indiją, ir 1509 metais dalyvavo Malakos ekspedicijoj. Vėliau veiksmingai prisidėjo prie Molukas salų atradimo, po to persikėlė į Afriką ir labai atsižymėjo **Azarmor'os salų** paėmimo kautynėse, kuriose buvo sunkiai sužeistas ir liko raišas visiems laikams. Po šių kautynių smarkiai susikirto su Portugalijos monarchu. Apleisdamas Portugaliją, Magallanes parašė Karaliui atsisveikinimo laišką, kuriame be ko kito buvo dar pasakyta: "Išsižadu tavęs, durnių karaliau, bet niekad neišsižadėsiu savo gimtojo krašto — savo tėvynės!". Ir pasisiūlė ispanų karūnai. Ispanų imperatoriaus Karulio V. Magallanes buvo iškilmingai priimtas. Čia apsistojęs tuojaus pastebėjo visai skirtingą jūsų kelią nuo to kelio, kurio laikėsi portugalai. Ispanų monarchas jo žinion pavedė 5 laivus su įgula ir jai skirtu dviem metam maistu. **1590 m. rugsėjo mėn. 20 d.** pradėjo kelione iš **Sanlucar de Barrameda,** ekspedicijoj dalyvaujant maestrui **Juan Sebastian Alcano** ir kontra-maestrui **Francisco Alba,** kurie visi kartu nugalėję šios odisėjos sunkumus, lygios Pirmajai Kolumbo kelionėje į Naująjį Pasaulį, įplaukė **(1520 metais)** į tą įlanką, kuri šiandien vadinasi **Bahia de San Julian** (šv. Julijono įlanka), ir atrado tuos milžiniškus žemių plotus, kuriuos jie buvo pavadinę **Patagones** vardu. Tai dabartinė Argentinos **Provincia Patagonia,** turinti 1,162,500 kvadratinių kilometrų su 441,000 gyventojų. Magallanes laikais čia tegyveno tik indėnai **tehuelches** (tehuelčes). Šiais laikais ir lietuvių čia užtinkama, dargi net, ir iš "dypukų" tarpo. Iš carų laikais lietuvių emigracijos čia yra įsikūrusios **Šlapelių** ir dar kelios lietuvių kilmės šeimos, turinčios dvarus, avių bei gyvulinkystės ūkius ir kitokio pobūdžio didelius turtus. Bet tikrų žinių neturiu, ar čia gyvenantieji mūsų tautiečiai rūpinasi taip veiksmingai lietuvių kultūros ir Lietuvos likimu, kaip rūpinasi savo ūkiais? Nuoširdus žmogaus patriotizmas yra ne kas kitas, kaip tik nuširdus (ne oportunistinis) idealizmas — didelio pasiaukojimo pareikalaująs dalykas. O pasiaukojimas ne visus vienodai sužavi ir patraukia. Be gyvulinkystės ūkio čia gyvenančius lietuvius ateivius aiškiai dar yra patraukusi medžio išdirbystės pramonė, vaismedžių sodai su gražiausiais obuoliais, sidabrinių lapių, ūdrų ir šeškų brangūs kailiai, žibalo versmės ir kitoki turtai. **Apie tai daug įdomių žinių turi surinkęs "Argentinos Lietuvių Balso" Redaktorius Kanstantinas N. Norkus, tik ką atšventęs savo 60 metų amžiaus ir 40 metų žurnalistinio darbo sukaktis.** Jis yra patyręs, kad Šlapeliai, dar gerokai prieš 1914 metų karą atvažiavę į Argentiną, kalba dar ir lietuviškai, tuo tarpu kai tam tikra "dypukų" dalis jau nenori kalbėti lietuviškai ir būti lietuviais patriotais-idealistais. Ir Magallanes keliolika mėnesių Patagonijoje palandžiojęs su savo ekspedicija įlindo į sąsiaurį, kurį buvo pavadinęs **De Todos los Santos** (Visų šventų sąsiauriu), kuris vėliau buvo pakeistas kitu vardu: **Estrecho de Magallanes.** Jis čia ir žuvo indėnų užpultas.

Lietuviai perka tose krautuvėse, kurios garsinasi NAUJIENOSE.

JUOZAPAS BANIONIS
4426 So. Wood Street

Mirė 1953 m. gruodžio 30 d., sulaukęs pusės amžiaus. Buvo I-jo Pasaul. Karo Veteranas.

Gimęs Lietuvoje, Marijampolės apskr.

Amerikoje išgyveno 42 m.

Paliko nuliūdę: pusseserė Marijona Puplauskas ir jos šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Laidotuvėmis rūpinasi Margareta Lucas.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4605 S. Hermitage Ave.

Antradienį, sausio 5 d. 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Juozapo Banionio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **Pusseserė ir Draugai.**

Laidotuvių diretkorius J. F. Eudeikis. Tel. YArds 7-1741

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1953 metais, gruodžio 31 dieną, netikėtai mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

a. ✚ a.

ANICETAS ADAŠKEVIČIUS

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 South California Avenue.

Laidotuvės antradienį, sausio 5 dieną. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Aušros Vartų parap. bažnyčią, kurioj įvyks gedulingos pamaldos. Po pamaldų laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuliūdę: ŽMONA IR SŪNUS.

Lt. Commander ALBERT C. KOPLEWSKI

Mylimas sūnus Henry ir Michalinos KOPLEWSKIŲ (Samoškaitės, kilusios iš Lietuvos, Betygalos parapijos, Paliepių k.) Mirė 1953 m., gruodžio 21 dieną Anglijoje, lėktuvo nelaimėje, skrendant britų lėktuvu JAV tarnyboje.

Gimęs Chicagoje, 1921 m. balandžio 18 d., 1939 metais jis įstojo savo krašto tarnybon U. S. Karo Akademijon, garbingai baigdamas josios kursą 1942 metais. Jis taip pat baigė lietuvių kalbos kursą, kad galėtų būti oficialiu vertėju. Visa Antrojo Pasaulinio Karo metą jis tarnavo jūromis plaukiojančiuose laivuose ir buvo Harvard Universiteto instruktorius.

Atostogas jis visuomet praleisdavo pas tėvus Dowagiac, Michigan.

Jis bus laidojamas Arlington National Kapinėse su pilna kariška pagarba ir katalikų bažnyčios patarnavimais. Iš Anglijos jojo palaikai bus lydimi JAV ir britų laivyno karininkų. Jojo klasės draugai Annapolio mokykloje, laivyno karininkai ir kiti pareigūnai dalyvaus laidotuvėse.

Paliko nuliūdę: jojo tėvai Henry ir Michalina Koplewski, brolis Henry, sesuo Martha, teta Uršulė Linkis bei josios šeima; dėdė Michael Koplewski ir jojo šeima; jojo krikštaduktė Diana Žibas, krikštatėvis Frank Degries ir kiti giminės bei draugai ir pažįstami.

Visi a. a. Lt. Comm. Albert C. Koplewski giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Tėvai ir Giminės.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
• • •
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

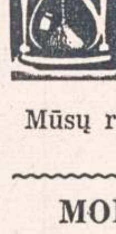

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIrginia 7-6672 PUllman 5-1270

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Jei keliatės į kitą butą ar miestą, esu pasiruošęs saugiai ir tvarkingai pervežti daiktus

Ilgų metų patyrimas, pigus ir sąžiningas patarnavimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St. WAlbrook 5-9209

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

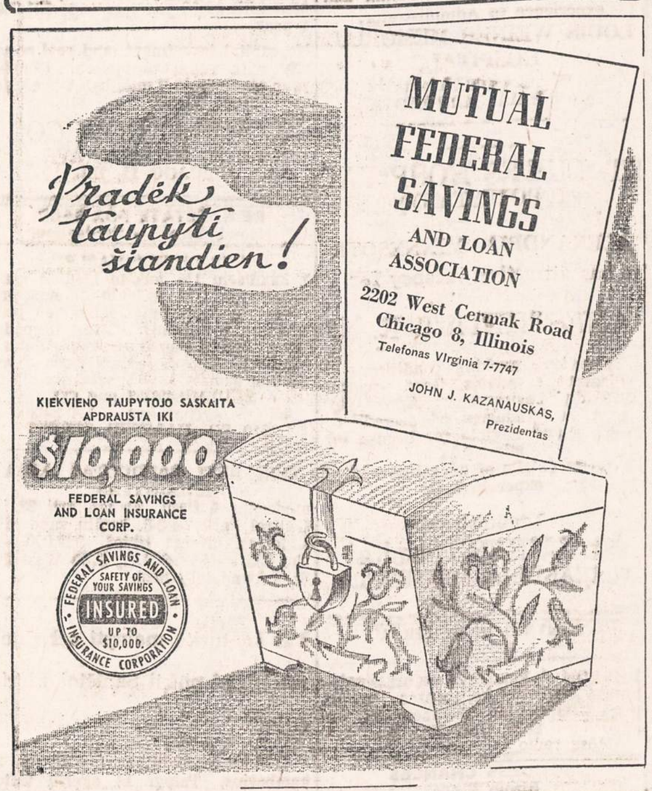

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Diena Ateis - Būsi Linksmas Sutaupęs

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.

BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno

Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

Telefonas: LAfayette 3-8248

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. 9:00 ryte iki 4:30 po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 v. dieną. Ketvirt. 9:00 ryte iki 8:00 vak.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO VOKIETIJOJE

Worms

Visai netoli Rheino upės, seno vokiečių miesto — Worms, dar vadinamu "Niebelungų Miestu", su žymia sena katedra, pakraštyje, įsikūrė nedidelis lietuvių sargybinių būrys, tiesioginiai priklausąs Mainz-Uhlerborn kuopai. Pažymėtina, kad tai yra pati seniausia lietuvių kuopa, įsteigta 1947 m. Scheinfelde. Ši kuopa buvo kilnojama pietų Vokietijoje iš vietos į vietą, jos nariai ir vadovybė keitėsi, bet dar šiandien rasime vyrų, kurie kuopoje išbuvo nuo pat jos įkūrimo iki šių dienų. Minint šių metų lapkričio 23 d., mūsų kariuomenės steigimo jubiliejų, buvo pagerbti ir šie vyrai.

Worms būrys susideda iš 80 vyrų, kuriam vadovauja leitenantas Petkūnas. Būrys apgyvendintas buv. mokykloje — tai modernus dviaukštis pastatas. Visur matosi didelė švara ir tvarka.

Kaiserslautern

Šios vietovės lietuviai yra išblaškyti po įvairias netolimas vietoves. Kiek stambesnis vienetas yra vad. "General Depot" rajone. Dalinio vadas kapitonas Berentas, nuoširdus suvalkietis, nuo gruodžio 1 d. atsistatydino.

Šio dalinio vyrai išimtinai parinkti įvairūs specialistai, nes kuopa atlieka įvairiausius statybos darbus. Techniškosios dalies viršininkas yra leitenantas inž. Lepeška. Dalinys apgyvendintas naujai pastatytuose mažuose moderniškuose nameliuose, išmėtytuose didžiuliame miškingame rajone.

Iš apie 200 būrio vyrų tik 160 lietuvių — kiti vokiečiai, vengrai. Šioje kuopoje gyvena ir kun. B. Liubinas, neseniai baigęs Romoje lietuvišką dvasinę kolegiją. Kun. Liubinas yra dalinių dvasios vadas, labai energingas, gero būdo ir visų vyrų labai mėgiamas.

Kuopos vyrų gyvenimas, kad ir neblogos gyvenimo sąlygos, yra nelengvas — griežta varka, kolektyvinis gyvenimas be šeimų, ne sava profesija, daugelį vyrų veikia slegiančiai. General Depot kuopa yra bene viena iš geriausiai susitvarkiusių — visur matosi puikūs tautinių motyvų paveikslai, portretai žymių mūsų asmenybių ir pan. Ramovėje veikia skaitykla ir savas knygynas su 300 tomų vertingų knygų vien lietuvių autorių. Lietuviškos spaudos iš visų pasaulio kampų pilna. Ir knygos ir laikraščiai labai skaitomi. Pamaldos laikomos netoli esančioje lenkų koplytėlėje. Vienam techniškam būriui vadovauja energingas leitenantas Valiūnas.

Įdomu pastebėti, kad neseniai "Europos Lietuvyje", grįžusi iš Lietuvos 1951 m. vokietaitė, ieškojusi lietuvio vyro, kaip tik jį čia ir susirado. Netrukus bus aplaistytos ir vedybos.

Dalinyje be kitų svetimtaučių, tarnauja ir 4 vokietukai, 1951 metais grįžę iš Lietuvos. Jie yra, galima sakyti, tikrai sutapę su mūsų tauta ir džiaugiasi ir liūdi jos reikaluose kartu su kitais mūsų kuopos vyrais. Kuopoje yra ir lietuvis Ž., dar neseniai partizanavęs Lietuvoje. Iš ten yra atsigabenęs ir visą eilę daiktelių, kuriuos saugoja, kaip savo akį — tai jo talismanai, lydėję kiekvienam žingsnyje kovojant už Lietuvos laisvę. Atsivežęs turi ir nemaža nuotraukų, tarp kurių matosi viena ypatingai įdomi — vaizduoja šių dienų lietuvį sovietiniam rojuje, einantį Velykų rytą prisikėlimui, visiškai nuplyšusiais rūbais ir apavu. Gaila, kad kai kurie kuopos vyrai jį be reikalo kritikuoja...

Tolimoje pamiškėje yra lenkų dalinys, kuriame tarnauja ir Dr. Warnowski (Varnas - Varnauskas), buvęs Lazdijų apskr. ligoninės vedėjas, išmestas iš Švecingeno lietuvių kuopos. Tai tipas, kiekviena proga šmeižiąs Lietuvą ir lietuvius.

Kirchheim - Bolanden

Tai yra viena iš savotiškiausių kuopų visoje Vokietijoje. Čia yra tikrenybėje realizuota... Lietuvos—Lenkijos uniją. Kuopą sudaro pusiau lietuviai ir lenkai.

Skaityklos kairioje sienoje didžiulis nutapytas Lenkijos Erelis, dešinėje — Lietuvos Vytis, o tarpinėje — Amerikos Erelis. Įdomiausia yra šios kuopos vėliava — viena pusė lenkiška, kita lietuviška. Kuopos vadas yra lenkas ir ant rankovės nešioja Baltijos kuopų ženklą.

Santykiai tarp lenkų ir lietuvių geri. Patalpos blogos ir per kiauras barakų sienas švilpauja vėjas. Bet ir tokiose sąlygose mūsų vyrai nenusimena. Ypatingai humoru ir vaišingumu pasižymi dr. Šidagis ir leitn. Kiršteinas.

Kuopoje tarnauja keli jugoslavai ir keli rytprūsių vokietukai. Vienas iš jų, dar 1948 m. buvęs Lietuvoje, moka gerai lietuviškai ir moka daug mūsų partizanų dainų. Kai pažvelgi ant šių Rytprūsių vokiečių rankovių ir ten pamatai mūsų tautines spalvas, nenoromis kyla mintis, gal ištikrųjų kada nors Karaliaučius bus lietuviškas.

Dalinio vyrai labai pamaldūs ir lanko koplytėlę, nežiūrint ar katalikas ar evangelikas. Visiskelbimai kuopoje trijomis kalbomis: lietuvių, anglų ir lenkų.

—PLB Vok. "Informacijos"

"Naujienose" galima gauti šias knygas

LSDP literatūra

Dėl Laisvos Lietuvos! LSDP užsienių organizacijos raštai, 1948, Stutgartas ..... 25c.

Jaunasis Socialdemokratas. Išleista Lietuvos Socialdemokr. jaunimo 5 (8) No. 1948 m. XII m. ..... 25c.

Lietuvos Socialdemokratų Programinės Gairės. 2-ji laida, LSDP užsienių delegatūros New York, N. Y. 1951 m. laida ..... 25c.

Leon Blum. Tavo kelias į Socializmą. Iš vokiečių kalbos vertė L. Garlauskaitė, 1948 m., Stuttgartas. ..... 25c.

John Spargo. Socializmo Minties Blaivumas. Pluoštas laiškų rašytų darbininkui Jonatanui Edvardsui, Pittsburghe. Vertė A. Lalis. Chicago "Naujienų" bendrovės lėšomis ir spauda, 1916 m. $1.00

Karl Kautsky. Socialdemokratija ir Komunizmas. Sulietuvino dr. P. Ancevičius, Stuttgartas, 1949 m. 25c.

Demokratinio Socializmo pradai. Įvado žodį parašė V. K. Stuttgartas, 1949 m. ..... 25c.

M. Cheisin. Profesinės Darbininkų Sąjungos, jų esmė, organizacija, veikimas ir kovos priemonės. Vertė J. Pakalka.

O. Bauer. Bolševizmas ar Socialdemokratija? Versta iš vokiečių kalbos. Klaipėda, 1922 m. LSDP leidinys ..... 50c.

Raulas Kemeklis. Pasakos. Kaunas, 1921 m. Daug įdomų feljetonų iš Lietuvos gyvenimo, 1918-1920 metų ..... 25c.

Gruodžio 17 dienos perversmas. Parašė **J. Sarūnas.** Išleido Lietuvos Demokratijos Draugai 1927 m. 50c.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Jurgis Jankus. Po raganos kirviu. 102 psl. $1.50

Kazys Binkis. Baltasis vilkas. $1.00

N. Butkienė — Velykų pasakos $1.00

Vytė Nemunėlis. Meškiukas rudnosiukas. Tinka dovanoms $2.00

Stepas Zobarskas. Doleris iš Pittsburgho. Išleido "Gabija", 56 psl. 80c.

Vytė Nemunėlis. "Pietų vėjelis $1.00

Pranas Imsrys, Vilkas meškeriotojas. Eiliuota pasaka. Detmoldas, 1946 m., 39 psl. ..... 35c.

Julius Kaupas, Daktaras Kripštukas pragare. P. Abelkio leid. $1.50

Viktoras Šimaitis, Vyturėliai laukuos $1.00

L. Z. Ledėnas. Minijanas, poema-legenda eilėmis parašyta. 64 psl. $1.00

H. Vagnerio, Pirmieji gamtos pasakojimai, komisijos leidinys, 1921 metų $1.50

M. Vagner, Laukuose ir pievose, Šviet. Minist. knygų leidimo "Švyturio" b-vės leidinys 1922 m. $1.50

Balys Sruoga — Giesmė apie Gediminą. Iliustruota. Chicago. 1952 metais $2.00

Vincas Pietaris — Lapės Pasaka. Su paveikslėliais. 1951 m. 96 spl. $1.10

Haufo pasakos. Karavanas. J. Balčikonio vertimas. Švietimo ministerijos leidinys Kaune. Išleido "Nemunas" $1,50

Haufo pasakos. Aleksandrijos šeikas ir jo vergai. 94 psl. $1.25

Vaikų Knygelė — Vysk. Mot. Valančiaus apsakymai jaunimui. 160 psl. $1.80

G. A. Buerger — Barono Miunchhauzeno Nuotykiai. Iliustruota. 115 psl. $1.25

Anderseno Pasakos. J. Balčikonio vertimas. 210 psl. $2.00

A. Bendorius. Lietuva, kraštas-gyventojai-kultūra. 182 psl. $2.75

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

CHICAGO 8, ILL.

C. L. D. D.

Tel. VIrginia 7-6583

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

Valandos: nuo 1—3 ir 7—8

Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.

Subatomis nuo 1—3.

Rez. 3241 WEST 66th PLACE

Phone: REpublic 7-7868

Ofiso Tel.: VIrginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso valandos:

Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.

Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6—8;

Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.

Ofiso Telefonas: YArds 7-4787

Namų Telefonas PRospect 6-1930

Jei neatsiliepis viršutiniai telefonai, Šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS

DANTISTAS

4645 SO. ASHLAND AVE.

Telefonas: YArds 7-2246

Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.

Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2951 WEST 63rd STREET

(netoli Sacramento Ave.)

Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.

Telefonas HEmlock 4-7899

Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

Vaikų ir Moterų Ligos

5159 SO. DAMEN AVENUE

Medicine and Surgery Building

Valandos: Pirm. ir treč. 10-4, antr. ir penkt. 10-1 ir 6-9, šeštad. 10-12.

Ofiso: PR 6-7800; namų TR 4-1765

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

CHICAGO, ILL.

Telefonai:

Ofisas: HEmlock 4-5849

Rezidencija: HEmlock 4-2324

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4055 ARCHER AVENUE

(Kampas Archer ir California Ave.)

VAL.: 2—4 po pietų ir 6—9 vakare, išskyrus sekmadienius.

DR. R. GELŽAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2705 WEST NORTH AVENUE

(įėjimas šalia Crystal teatro)

Val.: pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Kitu metu pagal susitarimą.

Telefonas TA 9-9331, neatsiliepus skambinti TA 9-2733

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707

Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)

DR. S. GEŠTAUTAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.

4055 SO. ARCHER AVE.

(kampas Archer ir California Ave.)

Valandos: kasdien 2-4 ir 6-8 po pietų.

Rez. telef.: STewart 3-4511

Ofiso telef.: YArds 7-1166

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 W. 35th Street

Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.

Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.

Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON

(Lietuvis Gydytojas)

2500 WEST 63rd STREET

Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.

Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso Tel.: PRospect 6-3838

Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

IR PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.

2422 W. Marquette Rd.

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK

(LIETUVIS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Priėmimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.

MANOR MEDICAL ARTS BLDG.

6400 South Kedzie Ave.

Dr. Raymond Kastys

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Drauge su DR. MACE GAZDA

MEDICAL & SURGERY BLDG.

5159 SO. DAMEN AVENUE

Tel.: PRospect 6-7800

Priėmimo valandos: pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 val. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Trečiad., penkt. 6-9 val. vak. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel.: OLympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1336 SO. 49th COURT, CICERO

PRIĖMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare.

Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.

Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. Moterų Ligos

3267 SO. HALSTED STREET

Telefonas: DAnube 6-1125

Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.

Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vakaro.

Šeštadieniais 12—2 val. ir 3—5 v. v.

Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukit KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4146 So. Archer Avenue

Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30

Daily afternoons

Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

DR. A. MACIŪNAS

atostogauja iki

sausio mėn. 7 dienos,

1954

DR. EDWARD B. MURAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFISAS:

2750 WEST 71st STREET

(prie California Ave.)

Valandos pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321

Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2408 WEST 63rd STREET

Tel.: HEmlock 4-5524

Hours by appointment only.

DR. J. A. PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 Archer Avenue

(Whipple St., — įėjimas)

Valandos: 10—12, 2—6, 7—9

Trečiad. ir sekm. tik pagal susitarimą

tel.: Office: LAfayette 3-4949

Residence: CEdarcrest 3-7786

Dr. Fl. Tallat-Kelpša

Dr. E. Tallat-Kelpša

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

MARQUETTE PARKO OFISAS:

2656 WEST 63rd STREET

(kampas Washtenaw ir 63rd St.)

Val.: Pirm., Penkt. 5-8; Antr., Ketv. 6-8:30, Šeštad. 3-5. Trečiad. uždaryta.

Telef.: PRospect 6-8548.

Cicero ofisas: 5002 West 16th Street.

Val.: Pirm., Treč., Penktad. 6-8:30; Antr., Ketvirt. 5-8:30. Šeštad. 11-1.

Telef.: TOwnhall 3-0959.

Namų telef.: ROckwell 2-2387.

Kitu laiku tik susitarus.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253

Rezidencijos: YArds 7-6388

DR. A. Z. ŠAULYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)

Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. chirurginės ligos.

Ofiso telef.: HEmlock 4-2123

6255 SO. WESTERN AVENUE

Rezid. telef.: PRospect 6-8484

Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.

Neturi valandų trečiadienį ir sekmad.

Telef.: ofiso—YArds 7-3526

Rezid.—YArds 7-7410

DR. JONAS VALAITIS

Gydytojas ir Chirurgas

4038 SO. ARCHER AVENUE

Valandos: Kasdien nuo 6:30 iki 8:30.

Šeštadieniais nuo 4 iki 6.

Tel.: ofiso PRospect 6-9400

Rezidencijos: HEmlock 4-3851

Dr. Ona Vaškevičius

(VAŠKEVIČIŪTĖ)

GYDYTOJA - CHIRURGĖ

6560 S. WESTERN AVE.

Val.: kasdien nuo 1-3 p. p. ir nu 6-8 val. vak.; šeštad. 1-4 po pietų; trečiad ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET

(kampas Halsted ir 31-os gatvių)

Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.

Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

Sekmadieniais uždaryta.

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4740 SO. ASHLAND AVE.

(2-ras aukštas)

Ofiso telefonas: YArds 7-0554

Jei neatsiliepia šaukite:

Rez. telef.: MIdway 3-2880

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį, 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel. HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

Pirkite JAV taupymo bonus.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8

Trečiadieniais tik susitarus.

Šeštadieniais nuo 10 iki 2 v. popiet.

DR. KAZIMIERAS

MICHEL

Optometristas - Orthophistas

4654 SO. ASHLAND AVE.

Praneša savo pacientams, kad jis išvyko į Phoenix, Arizona. Ten pasiliks 2 mėnesius pasilsėti ir tvarkyti reikalus savosios Turistų Stovyklos adresu

9239 CAVE CREEK ROAD

SUNNYSLOPE, PHOENIX, ARIZONA

Jis sugrįš į savo kabinetą apie vasario 12 dieną.

DR. R. P. LUTKUS

LIETUVIS OPTOMETRISTAS

Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius, pakeičia stiklus ir rėmus.

Val.: kasdien nuo 6:30 iki 9 val. Šešt. nuo 10 ryto iki 4 p. p. Treč. uždaryta.

7013 SO. WESTERN AVE.

Tel. WAlbrook 5-4353

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.

VALANDOS:

Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.

Šeštadieniais iki 6 val. vakaro.

Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

4712 S. ASHLAND AVE.

YArds 7-1373

Jei norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten raslte pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šiandien nerasite mėgiamo darbo, rytoj tikrai rasite vietą, kur ji galėsite gauti.

Skelbimuose yra nurodytas laikas, darbo vieta arba ofisas, į kurį reikia kreiptis.

RAMUNĖS

Mes gavome didelį siuntinį šviežių Ramunių žiedų iš Hungarijos, ir dabar yra visiem proga Ramunių gauti pas mus. Hungarijos Ramunės taip pat geros, kaip ir Lietuvos Ramunės, ir taip pat medum kvepia, turi malonų skonį, sveikas ir gardus gėrimas. Ramunės geros skilviui, gerai inkstams (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, sušalęs gerk Ramunių arbatą, ir kada piktas, nusiminęs irgi gerk Ramunių. Prisiųsk mums $2.50, o mes pasiųsime jums visą svarą Ramunių; į Kanadą $2.75.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

SOUTH BOSTON 27, MASS.

BUDRIKAS

skelbia nepaprastą

KAINŲ NUPIGINIMĄ

Pirkėjams gerų baldų namams, saliono komplektų, kilimų, miegamųjų kambarių komplektų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, televizijos, radio aparatų, papuošalų (jewelry), deimantų, laikrodėlių — su didele sutaupa ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Be to, pirkėjai turės progos laimėti dovanas.

Gali laimėti: $2,200 vertės iš Europos importuotą sportinį automobilį— ir vienos savaitės atostogas (vacation) dviems asmenims — Miami Beach, Floridoj.

Kuponai pirkėjams duodami nemokamai. Atsilankykite!

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted St.

Telefonas: CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Depresijos pavojus

Senatorius (Ill. dem.) Douglas savo per radiją čia pasakytoje kalboje atkreipė visuomenės dėmesį į gresiantį depresijos pavojų, nors tuo tarpu tik atoslūgio ženklai tepasirodą.

Senatorius pažymėjo, jog pereitą vasarą nukrito produktų kainos. Pavyzdžiui, Illinojaus ūkininkai už kviečių bušelį tegavo $1.60—1.85, nors pagal žemės ūkio kainų rėmimo programą jie turėjo gauti po $2.31. O rudenį javų augintojai tegavo po $1.30—1.36, nors pagal primokėjimo programą turėjo gauti $1.61.

Ūkininkų pajamų sumažėjimas teleido jiems mažiau pirkti ūkio mašinų bei kitų reikmenų ir automobilių. Tas savo kelių atsiliepė automobilių pramonei, o iš čia ir plieno pramonei. Tad turėjo ir čia darbas sumažėti. Gruodžio 19 d. tik 67% plieno liejyklų pajėgumo tedirbo, tuo tarpu ankstyvesnėmis savaitėmis dirbo 84%, o dar prieš metus 102%. Darbo sumažėjimas pastebimas geležinkeliuose ir kitur.

Darbo departamentas nurodė, kad nedirbančiųjų dabar esą 1,400,000. Tačiau atrodo, jog tai ne paskutinieji duomenys; galimas dalykas, kad nedirbančių jau yra 2,400,000.

Pramonės darbo sumažėjimo pavojus tebėra ir toliau. Yra net galimas šio atoslūgio išsivystymas į tikrą depresiją, nors ir daug mažesnę negu buvo 1929 metais. Yra pavojaus, kad dabartinės gamybos sumažėjimas gali paveikti vartotojus susilaikyti nuo produktų pirkimo, o biznierius sulaikyti nuo investacijų, federalinės valdžios akcija net gali privesti prie tikros depresijos.

Senatorius pabrėžė: kaip ten dalykai besivystytų, bet geriau iš anksto įspėti žmones, negu nieko nesakyti, kol bėda nepasiruošusius užklups.

Pabrėžia svetimųjų kalbų vertę

"Sun-Times" vedamajame pabrėžia, jog amerikiečiams reikėtų daugiau dėmesio kreipti į tinkamą kitų kalbų išmokimą. Esą, gynyba susirūpinusiems piliečiams aišku, jog amerikiečiai labai menkai temoką svetimų kalbų. Ir tai kenkią Amerikai, jos interesų gynimui. Tatai pabrėžęs prezidentas Eisenhoweris savo sveikinime svetimųjų kalbų mokytojų suvažiavimui ir patys to suvažiavimo dalyviai. Tam esą daug konkrečių pavyzdžių.

Amerikos mokyklos labai apleidusios svetimųjų kalbų mokymą. Tuo tarpu reikią kalbų mokymu susirūpinti jau net nuo vaikų darželio jųjų mokyti bent 8 metus. Bent jau kalbininkų specialistų reikėtų paruošti tokių, kurie svetimąją kalbą visiškai tobulai mokėtų. Svetimųjų kalbų mokymo reikalauja pačios Amerikos interesai, jos saugumas.

Jie buvo pirmieji...

Rekordai registruojami, jais giriamasi, tik ne visada jais galima pasidžiaugti.

Mrs. Ruffin, 5928 Wentworth Ave., turėjo "laimės" būti pirmoji šiais metais banditų apiplėšta. Minutė po dvyliktos naktį sausio 1 d. du banditai įėjo į Chuk's Fish Shop, 508 E. 63rd St., kur ji yra padavėja, palinkėjo jai gerų naujųjų metų, o paskui, atkišę revolverius, pareikalavo atiduoti pinigus. Jie atėmė iš jos $150.00.

Dar kitas pirmasis: pirmas šiais metais suareštuotas už automobilio vairavimą pasigėrus buvo plieno darbininkas J. C. Siewirski, 41 m., 2714 Division St. Jis buvo suimtas tuoj po vidurnakčio, po mažesnės nelaimės.

Areštuojami policininkai kyšininkai

Duotas įsakymas suareštuoti du miesto rotušės policininkus, kuriuodu ėmę kyšius.

M. Swendsen ir J. Niewinski kaltinami paėmę iš tavernos savininko $98. R. Frederickson, tavernos vedėjas 884 Belmont, buvęs kaltinamas pardavęs svaiginamuosius gėrimus nepilnamečiams. Tuodu policininkai pažadėję reikalą "sutvarkyti", jei Frederickson jiedviem sumokėsiąs $500. Jis ir įmokėjęs $98, o kitus pažadėjęs vėliau sumokėti.

1,004 žuvo automobilių nelaimėse

Praeitaisiais metais Chicagos srityje žuvo automobilių nelaimėse iš viso 1,004 asmenys. Tuo tarpu 1952 m. žuvusių buvo 994, o 1951 m. 838. Statistika liečia 7 apskritis Chicagos srityje.

Cook apskrityje žuvo 655, t. y. 25 asmenimis mažiau negu 1952 metais. Iš jų 430 žmonių žuvo Chicagos mieste, o 225 už miesto ribų, apskrityje. Cook apskrities blogiausi metai buvo 1931, kada žuvo auto nelaimėse 1,254 žmonės. 1905 metais Cook apskrity automobiliai teužmušė 5 asmenis.

Daug susirgimų

Nors Chicagoje sniego yra maža, bet oro temperatūra dažnai keičiasi, ir dėl to žmonės persišaldo. O nuo persišaldymo greit gaunasi visokios slogos. Dėl persišaldymo net į darbą daug darbininkų neateina.

Sudaužė automobilį ir dar išplūdo

J. E. Kalėdų švenčių metu naktį vežė į namus savo pažįstamus. Važiuojant 47 St., netoli Halsted, staiga iš kiemo išvažiavo be šviesų auto, kurį vairavo p. L., ir smogė jiems į šoną. Buvo sulankstytas mašinos šonas ir sudaužytos durys, o priedų dar ir išplūdo. Tur būt, dėl to, kad nebuvo pašaukta policija, kuri tikriausiai būų nepasigailėjusi už mašinos vairavimą neblaiviam ir įvažiavimą kitai mašinai į šoną. Laimingai dar buvo išvengta sužeidimų, nes J. E. negreit važiavo ir laiku pastebėjo pavojų.

Geriausia visais nelaimių atvejais šaukti policiją, kuri nustatys vietoje kaltininką ir nekaltiems nereiks klausyti keiksmų. I. D.

Aukos vietoj sveikinimų

Vietoje kalėdinių sveikinimų aukojo Balfui šalpos reikalams šie asmenys: pp. Elena ir Ignas Vaičeliūnai $5; p. Stasys Šurkus $7; p. Vaclovas Noreika skiria Hanau a. Main. sergantiems lietuviams $10 ir prižada ateityje dar aukoti dalį savo pajamų šalpos reikalams.

Už šias aukas vargstančiųjų vardu tariame padėką.

Balfo Chicagos Aps. V-ba

Daugiau stipendijų

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga įsteigė stipendiją, kuri skiriama jaunuoliui eiti aukštuosius technikos mokslus Vakarų Europos universitetuose.

ALIAS Chicagos skyriaus nariai yra šios stipendijos fondui apsidėję vienkartiniu $3 mokesčiu, kurį reikia artimiausiu laiku sumokėti skyriaus kasininkui inž. Sakalauskui.

Tolimesniam šios stipendijos fondo lėšų sudarymui skyrius rengia balių, kuris įvyks 1954 m. sausio 23 d. Lions Building salėje, 4306 W. North Ave.

Malonu girdėti, kad vis daugiau ir daugiau organizacijų steigia reikšmingas stipendijas, kurioms lėšas skiria iš gauto parengimų pelno. O visuomenė kaip tik remia savo atsilankymu tuos parengimus, kurie turi kilnų tikslą. Valio, inžinieriai. I. D.

HUGO PURVINŠ — Rygos vaizdas

Dailininkas Hugo Purvinšs šį savo paveikslą buvo išstatęs lietuvių dailės parodoje Lietuvių Auditorijoje, kuri vakar pasibaigė.

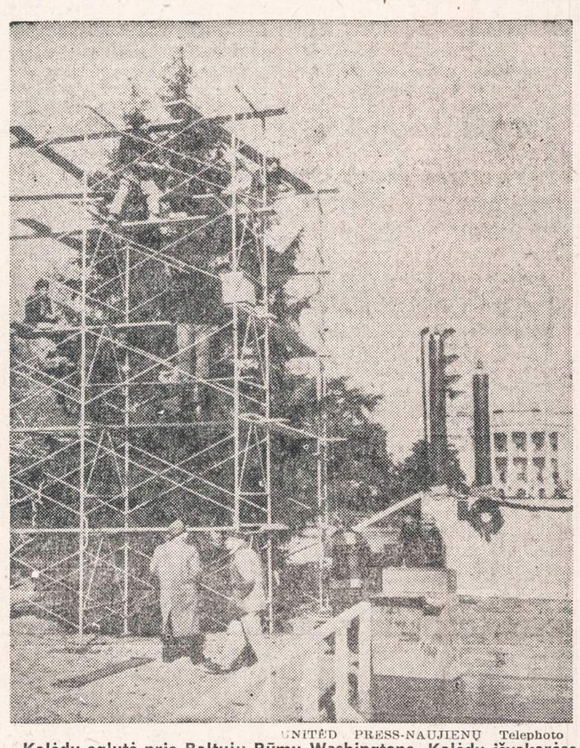

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Kalėdų eglutė prie Baltųjų Rūmų Washingtone. Kalėdų išvakarėse eglutę puošiančias lemputes uždegė prezidentas Eisenhower.

Prize Winner In Nationwide Sewing Bee

A novel and colorful array of useful household articles and clothing created from dish towels and face cloths by American homemakers made fashion news at the final judging of the nationwide Sew 'n Save contest at Lever House in New York City.

The contest, sponsored by Lever's Breeze detergent and the Pfaff Sewing Machine Company served to point up the apparently limitless ingenuity of America's homemakers in creating practical and attractive articles from inexpensive materials.

Top national honors for practicality and design of a four-piece picnic place mat setting were awarded Miss Marjorie Daniels, 1300 Tennessee St., Vallejo, California. Chosen from 160 regional finalists, only two dish towels and some red thread trim were needed to make these serviceable and attractive picnic mats that would grace any dining room table as well.

Singled out for second place honors from among the many children's apparel entries was a complete baby outfit submitted by Mrs. Florence Marcus, 1291 Brentwood Road N. E., Washington, D. C. Mrs. Marcus used five blue wash cloths, elastic tape and plastic lining to fashion a jacket and panties with matching bonnet and booties.

A colorful barbecue apron won third prize for Miss Maxine Sondrup, 40th South, Second East, Ephraim, Utah. She combined three dish towels with fabric scrap and embroidery floss to design a full-size apron ornamented with a stitched scene of Porky the Pig presiding at a weenie roast. A padded potholder mitten cut from the remaining toweling accompanied the apron.

The winning articles were chosen before a large gathering of newspaper, magazine, radio and television editors and commentators by a panel of five judges. They were Ceil Chapman and Emily Wilkens, noted fashion designers; Virginia Hale, editor of the Simplicity Pattern Book; Elizabeth Roraback, of the Traphagen School of Design; and Jack Sterling, genial CBS radio and TV star.

From cities and hamlets all over the United States, homemakers displayed ingenuity and craftsmanship in designing an amazing variety of practical articles all fashioned from Lever's Breeze detergent dish towel and face cloth premiums. They were competing for $30,000 worth of Pfaff Sewing Machines, sewing kits and Lever Brothers products.

Miss Betsy Meade, Model, and the prize-winning place mats.

Susirgo M. Lukoševičius

Inž. Mikas Lukoševičius, kuris gyvena 6923 So. Rockwell, susirgo, kad turėjo gulti į lovą ir pasiduoti gydytojo pirežiūrai. nuo praeito pirmadienio sunkiai

Draugai linki Mikui greit pasveikti. d.

Peoples Federal naujuose namuose

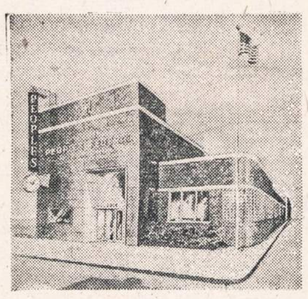

Peoples Federal Savings & Loan Association, vadovaujama Stanley W. Ropa, persikėlė į naujuosius namus, esančius 1618 West 18th Street, visai netoli Ashland Avenue.

Praeitą trečiadienį Peoples Federal vadovybė sukvietė laikraštininkus ir biznio įstaigų vedėjus naujam namui atidaryti. Suėjo daug žmonių, atnešė daug gėlių ir atsiuntė daugybę sveikinimų.

Svečiams buvo parodytas naujai pertvarkytas namas. Taupymo įstaigos vadovybė viską moderniškai įrengė, kad tarnautojai galėtų dirbti gerose sąlygose ir atėjusieji klientai gerai jaustųsi. Įvairios kalkuliacijos ir kitos mašinos iš tikrųjų darbą palengvins. Ypatingai saugiai yra įrengti įvairūs seifai ir vaultai, kuriuose taupytojai galės sudėti savo dokumentus.

Suėjo didokas būrys svečių. Peoples Federal Savings vadovybė visus skaniai pavaišino. Visi linki šiai taupymo įstaigai geros kloties naujoje vietoje.

Kalėdų kvaitulys praėjo

Gal nė vienoj šaly Kalėdos tiek sujudimo, tiek trukšmo Nesukelia, kiek mūsų Dėdės Samo žemėj.

Jeigu prisimename anuos laikus, kada pamaldi Lietuva švęsdavo Kalėdas, tai visa tų švenčių prasmė buvo tikybinės reikšmės, ir Kalėdų diena buvo skiriama maldoms.

Tada Lietuvoj jaunuomenė Kalėdų laukdavo, nes keturios savaitės prieš Kalėdas advento pasninkas drausdavo šokius, dainas, net ir pajuokavimus bei sueigas. Be to, dar per tas 4 advento savaites tris dienas per savaitę, t. y. trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį, nevalia buvo valgyti ne tik mėsos, bet ir pieno bei kiaušinių.

Dar labiau laukdavo Kalėdų ūkininkų samdiniai, nuo pat berno iki piemenėlio, kurie, metus laiko ištarnavę pas ūkininkus, per Kalėdas būdavo paleidžiami ir jiems algos išmokamos už visus metus ir dar pridedama dovanų kepalas duonos.

Ūkininkai nenoriai sutikdavo Kalėdas, nes ir priežodis pateisina jų padėtį; sakydavo: "Kalėdos — ūkininkų bėdos".

Šioj šaly Kalėdų šventės, apskritai imant, su tikyba maža tesijamos. Tačiau Kalėdoms ruošiamasi net prieš du, tris mėnesius, visam krašte sukeliamas aukščiausio laipsnio Kalėdų kvaitulys. Vis tiek kurios tikybos ar visai be tikybos bebūtų, Kalėdų kvaitulio paveikti, piliečiai žaidžia prie eglaičių su vaikais. Eglaičių puošimas kiekvienais metais plečiasi. Daugiau pradedamos vartoti elektros spalvotos šviesos. Jau nebepasitenkinama viduje, bute, eglaitę papuošus, bet puošiami ir namų langai ir iš lauko pusės, kiemuose.

Geras bičiulis pakvietė, sako: "Važiuojame, aš jums parodysiu paskiausios mados Kalėdų grožybes". Apie aštuntą valandą vakare atsidūrėme Lincolnwood miestely, Chicagos priemiesty, į šiaurę nuo Chicagos.

Reikėjo nusistebėti reginiais. Bičiulis išvežiojo po visą miestelį, rodos, visomis gatvėmis. Ir gal tik keletas rezidencijų tebuvo, kurios buvo nepapuoštos spalvotomis elektros šviesomis.

Ne tiktai rezidencijų viduje eglaitės papuoštos, bet ir iš lauko pusės įvairiaspalvės elektros šviesos spindi rezidencijų priešaky nuo pamatų iki stogų. Rezidencijų kiemai, kurie dideli, taip pat išpuošti. Čia, žiūrėk, briedžiai sukinkyti į roges, kuriose sėdi Kalėdų Senelis. Visi medeliai, kurie auga kiemuose, ir namų laiptai bei tvoros apiberti elektros spalvotomis šviesomis. Čia vėl briedžiai su rogėmis ant rezidencijų stogų; čia Kalėdų Senelis guli ant stogo, nukritęs nuo dūmtraukio. Žodžiu, visas miestelis paskendęs Kalėdų papuošaluose.

Chicagos vidurmiesčio State gatvės Kalėdinis papuošimas, kurį teko taip pat matyti, toli gražu neprilygsta Lincolnwood miestelio papuošimui.

Šioj šaly Kalėdų labiausia laukia vaikai ir krautuvininkai, kurie iš to turi pelno; na, ir kvaitulio interesantai. Bet šitoks Kalėdų atžymėjimas ar turi originalią Kalėdų prasmę, t. y., ar jis suderinamas su Jėzaus gimimo reikšme? K. Č.

Tolimi svečiai

Kalėdų švenčių proga ponai Volskiai sualukė svečių iš Kanados ir Philadelphijos. Iš Philadelphijos atvažiavo ponas Jonas Stašys, p. Volskienės brolis, o iš Kanados p. Povilas Peskorskas, p. Volskienės sesers sūnus. Jis gyvena Rodnes, Ont., kur turi stambų tabako auginimo ūkį.

Abu yra gimę Lietuvoje, Rokiškio apskr., Žiobiškio vls. ir, nors jau seniai gyvena Amerikos žemyne, bet savyje yra išlaikę lietuvybę ir lietuvišką nuoširdumą.

Linkėtina svečiams maloniai praleisti Chicagoje laiką. I. D.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

THE ALBERT EINSTEIN MEDICAL CENTER,
PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA

has attractive vacancies for registered Graduate nurses in its three Division hospitals.

Applicants must be graduates of accredited schools of nursing and eligible for license in the state of Pennsylvania.

Write full details of education and experience including registration numbers to the Administrators of the Units listed below.

EASTERN DIVISION, 7th and Brown Streets, Philadelphia, 23, Pennsylvania.
NORTHERN DIVISION, York and Tabor Rds., Philadelphia, 41, Pennsylvania.
SOUTHERN DIVISION, 1429 S. 5th Street, Philadelphia, 47, Pennsylvania.
All applications subject to approval by individual hospital

LOUIS WEINER MEMORIAL HOSPITAL,
MARSHALL, MINNESOTA
has unusually attractive vacancies for
REGISTERED GRADUATE NURSES
and
PRACTICAL NURSES
- Good working conditions
- Pleasant associates
- Blue Cross available.

"You'll enjoy working here"

R. N. Applicants must be graduates of accredited schools of nursing and eligible for license in the State of Minnesota
Write full details of education and experience to Administrator,
LOUIS WEINER MEMORIAL HOSPITAL,
Morningside Heights
MARSHALL, MINNESOTA

ST. LUKES HOSPITAL
(PROTESTANT)
ALEXANDRIA, MINNESOTA
has attractive vacancy for
ANESTHETIST, R. N.

Excellent working conditiosns
Pleasant associates. Good wages.
Friendly environment. Applicants must be graduates of accredited schools and eligible for license in Minnesota
Write details of education and experience to:
Administrator
St. LUKES Hospital
ALEXANDRIA, MINNESOTA

RENTING IN GENERAL
Nuomos

RENDON 4 kambarių nefurnišiuotas butas. Angliškas beismontas. Nuomotojas pats apšildo. $20 mėnesiui. Suaugusiems. 2038 West 18th St.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA vaistinė. Mišri prekyba. Daug lietuvių. Įkurta apie 40 metų. Rašykite į "Naujienas", 1739 So. Halsted St., Box 4512.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

Own Your Business!

Thrilling opportunity in the advertising profession! Prospects, customers and earnings unlimited!

We will furnish you ABSOLUTELY WITHOUT COST with complete and extensive working tools — beautiful, full color Sales Catalogs, plus exclusive industry built calendars, specialties, business gifts, direct mail, booklets. Commissions paid weekly; liberal bonus. Open account selling. Repeat orders year after year. Survey proves men with us 10 years average $21,000 a year.

No capital investment, and real security with rapid promotion. Double your earnings in 6 months! A prestige occupation! Write:

LOUIS F. DOW CO.
540 NO. MICHIGAN AVE.
CHICAGO 11, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PER DIDELĖ NAŠLEI
7 kambarių 1½ aukšto medinė rezidencija; karštu vandeniu šildoma, garažas. Ideali didžiulei šeimai ar pertaisymui į 2 butus. Platus 48 pėdų lotas. Reikia pamatyti, kad galėtum įvertinti. 4225 So. Maplewood Ave. Galima pamatyti tik susitarus.
SHULMISTRAS and CO.
4004 S. Archer Ave. LA 3-6300
3210 SO. HALSTED STREET

TURI BŪTI PARDUOTAS ARBA IŠMAINYTAS
modernus 4 flatų namas, arti 23 ir Central Park 7-4-3-3, karštu vandeniu šildomas. Kaina tiktai $22,000 — No. 255 — SVOBODA, 3739 West 26 St. LAwndale 1-7038.

Kas ką turite mainyti arba norite pigiai pirkti Saulėtoj Floridoj:

4 butų moderniškas namas, po 5 kambarius. Taipgi 14 akerių vištų farma, gražios trobos, sodas, ant upės kranto. Kaina $18,800, mažas įmokėjimas.

5 kambarių rezidencija, didelis žemės sklypas. Kaina $5,500.

Greitai važiuoju į Floridą. Susitarimui kreipkitės į Charles Suromskį, 4145 S. California, arba telefonuokite LAfayette 3-1163.

4 KAMBARIŲ COTTAGE ARTI 27 IR LAWNDALE
2 karų garažas. Taksai tik $92. Kaina $10,500, $3,000 įmokėti. No. 206. SVOBODA, 3739 W. 26 St. LAwndale 1-7038.

SENATVĖ verčia tuojau parduoti saliūną, užkandinę ir mūrinį namą. Yra 6 kambarių butas, valgykla ir salė. 4756 So. Western. Telef. VIrginia 7-9022.

ĮKAINUOTA greitam pardavimui Evergreen Parke, 5 kambarių praplečiamas Bungalow. Dviejų metų senumo, 24 pėdų gyvenamojo ir valgomojo kambario kombinacija. Automatinė "forced air" šiluma. Atviri laiptai; beržinio medžio apmušimas. Kampinis 60 pėdu lotas.
9200 SOUTH MILLARD
PRospect 6-5940

$9.800 PILNA KAINA. 5 kambarių mūrinis cottage, arti 16 ir Ridgeland, garažas; 40 pėdų lotas. $2,500 įmokėti. SVOBODA, 6013 Cermak — BIshop 2-2162.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

3 AKRŲ vištų ūkis. 5 kambarių namas. Geri pastatai, vaismedžiai, gasas, elektra ir telefonas. Dėl informacijų rašykite: D. I. Traxler — savininkas, R. R. 3, Box 12, Malvern, Arkansas.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminus ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvį — J. CONRAL, 5242 S. Artesian Ave. GRovehill 6-4177

STIRBIS FUEL OIL
Range oil and furnace oil
6741 So. Maplewood Ave.
HEmlock 4-6264
(Automatiškas telefonas)
Aptarnauja tiktai pietinę dalį.